New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਲਾਈਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਟਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮਨੀ ਬੈਕ ਟਰਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡੈਂਟਲ ਐਂਡ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ।
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada
SINCE : 2007
: www.thepunjabtimes.ca
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Vol - 18 20 September, 2024 ੫ ਅੱਸੂ ਭਾਦੋਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬ Ph.: 604-338-7310 FAX : 604-572-3638 /canadianpunjabtimes

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar
(Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਦੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਾਹਤ, ਜਲਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਟਲੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਲੀਡਰ ਈਵ-ਫ੍ਰੈਂਸਆ ਬਲੌਂਸ਼ੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੋਟ ਪਾਏਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਫਿਲਹਾਲ ਟਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਲੌਂਸ਼ੇ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਲੌਕ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਿਊਬੈਕ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਦੀ। ਬਲੌਂਸ਼ੇ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ

ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ, ਪਰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਗੇ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ

☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 27 ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਅਕਤੂਬਰ 19 ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 93 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ 27 ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.) ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਵੀ ਕਹਲੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ

ਹਾਊਸਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਲੀਡਰ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਡੈਲਟਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਚਨਾ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਸਰੀ ਨੌਰਥ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ

☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA
CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST.
(PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

S&S INSURANCE SERVICE
FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

PINE LIGHTING
WE CARRY ALL MAJOR BRANDS
WE HAVE MOVED
6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit
ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।
604-591-8895

JAS ARORA NOTARY CORPORATION
ਅਸੀਂ ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
OUR SERVICES
- Affidavits
- Invitation Letters
- Sale/ Purchase / Mortgage
- Travels Consent Letters
- Statutory Declarations
- Power of Attorney
- Sponsorship Letters
Jaswant K. Arora
Notary Public, MA (ALS), MA (Eng.Punjabi)
778-386-9189
#109A-12888 80 Avenue Surrey BC
Email : jas@jasaroranotary.com | Website : jasaroranotary.com

Keep Smiling Denture Clinic
CARE HOME MOBILE SERVICE | ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
SEMCD
Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ? ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
If you have received Canadian Dental Care Plan Card. Book appointment
Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist
Book Your Appointment
778-600-0811 13117-67A Ave, Surrey, BC 778-600-0810 2644 Cyril St Abbotsford BC

IATA Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

Space Available for Advertisement
Call
604-338-7310

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਕੋਸਟਲ ਗੈਸਲਿੰਕ ਨੂੰ ਲੱਗਾ $590,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੋਸਟਲ ਗੈਸਲਿੰਕ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ $590,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਨੁਕਸ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਮਿਆਦਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਏ ਗਏ ਜਦੋਂ 2023 ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਮਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਰੂਟ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿੱਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੰਝ ਲੰਮੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਰੋਸੋਨਿ ਅਤੇ ਸਏਦਮਿਏਨਟ ਚੋਨਟਰੋਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲਗਭਗ $800,000 ਦੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ $6,000 ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੇ 670 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੇ ਰੂਟ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ 59 ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 13 ਵਾਰੀ ਕੰਮ ਰੋਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਉਸ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੌਲਸੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਈਪਲਾਈਨ 670 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸੇ-ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਵੈਨਕੂਵਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੀ.ਟੀ. ਸਕੈਨ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਚੈਕਿੰਗ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ):ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਖਤਰਨਾਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ.ਟੀ. ਸਕੈਨਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਅਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਤੇ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਲਗਾਏਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਐਕਸ-ਰੇ ਇਮੇਜਿੰਗ ਰਾਹੀਂ 360 ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਵਿਊਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।

ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੁਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਨਵੇਅਰ ਬੈਲਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਅਰਪੋਰਟ ਦੀ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਤਮਾਰਾ ਵਰੂਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀ-ਆਨ ਬੈਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਕਵੀਡਜ਼, ਐਰੋਸੋਲਜ਼, ਜੇਲਜ਼ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਜ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਫੈਡਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਾਦਾ ਸੇਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਮਾਕੇਕਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ "ਖਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ" ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪਗਰੇਡ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ $23 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਅ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਟੈਨਲੇ ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਦਰੱਖ਼ਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਵਾਦਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਹੁੰਚੀ $18 ਮਿਲੀਅਨ ਤੱਕ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਟੈਨਲੇ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ 1,60,000 ਦਰੱਖ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦਾਸਪਦ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿੱਚ $11.1 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਵਾਧਾ ਮੰਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਾਰਕ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਨਲੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਦਰੱਖ਼ਤ ਜੋ ਕੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰੱਖ਼ਤ ਹਟਾਏ ਜਾਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਗਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ 'ਚ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਖ਼ਰਚਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਕੌਂਸਲ ਨੇ $11.1 ਮਿਲੀਅਨ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਵਾਧਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਵਿੱਚ $1.9 ਮਿਲੀਅਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਤੇ $4.9 ਮਿਲੀਅਨ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਮੰਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ ਲਗਭਗ $18 ਮਿਲੀਅਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਈਕਲ ਕੈਡਿਟਜ਼ ਜੋ 'ਸੇਵ ਸਟੈਨਲੇ ਪਾਰਕ' ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਵਲੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਰੱਖ਼ਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਇਹ ਸਿਰਫ ਗਲਤ ਫੰਡ ਵੰਡਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਕੈਨ ਸਿਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਾਧਾ ਗੁਪਤ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਨਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

JOB AND FAIR
owned by L.S Fair Enterprise

We Provide a reliable and Flexible Workforce,
Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.

» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning

JASVINDER SINGH
CELL : +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਉਪਚੋਣ ਵਿੱਚ ਲਿਬਰਲਾਂ ਦੀ ਹਾਰ, ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨੇ ਲਾਸਾਲ-ਐਮਾਰਡ-ਵਰਡਨ ਸੀਟ ਜਿੱਤੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਲਾਸਾਲ-ਐਮਾਰਡ-ਵਰਡਨ ਉਪਚੋਣ ਵਿੱਚ ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਲਾਕ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੂਈ-ਫਿਲਿਪ ਸਾਵੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲਿਬਰਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੌਰਾ ਪਲੇਸਤੀਨੀ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਸੀ।

ਇਹ ਉਪਚੋਣ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਬਰਲਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੋਈ ਹਾਰ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਬਰਲਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਹਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲਿਬਰਲ ਸੀਟ ਵੀ ਗਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਰ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਾਵੇ ਨੇ 28% ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਲੌਰਾ ਪਲੇਸਤੀਨੀ ਨੇ 27.2% ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕ੍ਰੈਗ ਸਾਵੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 26.1% ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ

ਬੇਹੱਦ ਸਾਫ ਕੱਟ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਨਤੀਜਾ ਸਵੇਰੇ 2:45 ਵਜੇ ਆਇਆ।

ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਦੀ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰ ਕਈ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਰਾਈਡਿੰਗ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੇ, ਸਗੋਂ ਅਗਲੇ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਈ ਹੋਰ ਲਿਬਰਲ ਰਾਈਡਿੰਗਾਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਾਸਾਲ-ਐਮਾਰਡ-ਵਰਡਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲਿਬਰਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਟ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੌਲ ਮਾਰਟਿਨ ਵੀ ਇਸ ਰਾਈਡਿੰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2011 ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ "ਓਰੇਂਜ ਵੇਵ" ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਇਸ ਰਾਈਡਿੰਗ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਲਿਬਰਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਲਿਬਰਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡੇਵਿਡ ਲਾਮੈੱਟੀ ਨੇ ਇਸ ਰਾਈਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 20 ਪੌਇੰਟ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਲਿਬਰਲ ਪਲੇਸਤੀਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 0.8% ਦੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਵਖਰੇ ਖਾਤੇ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਰਹੇਗਾ ਕੰਟਰੋਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਜਾਇੰਟ ਮੇਟਾ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਔਨਲਾਈਨ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਉਪਰਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

16 ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਟਿੰਗਜ਼ ਨਾਲ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੇਟਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਨਵਾਂ ਅਨੁਭਵ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਟੀਨ ਖਾਤੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਪੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ

ਐਕਸਪਲੋਰ ਅਤੇ ਰਿਕਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਨਵੇਂ ਖਾਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੋਲਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਐਪ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਣ।

16 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਰੈਂਟਲ ਸੂਪਰਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

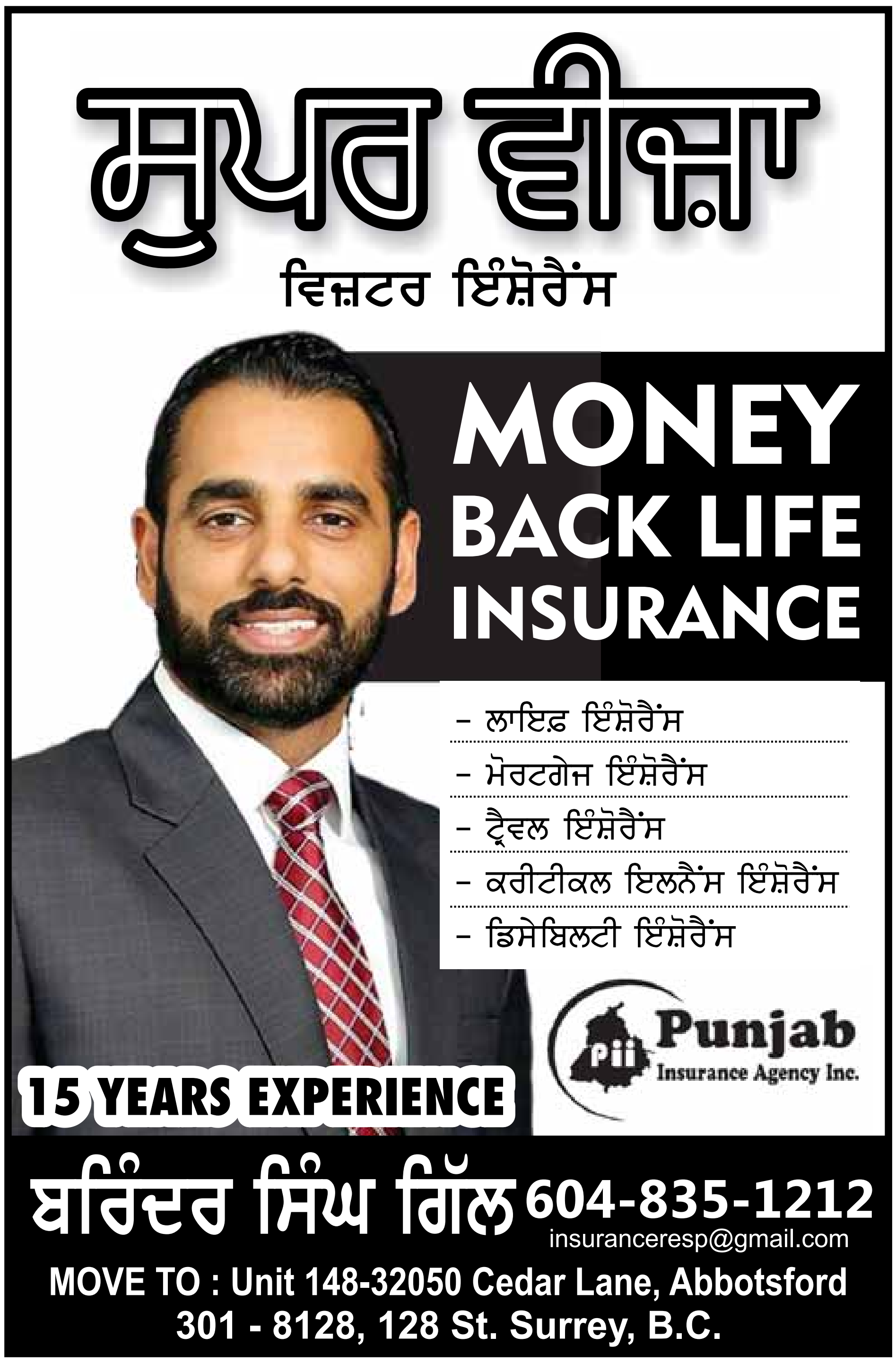

ਦੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਾਂ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਨਿੱਤਰ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ 19 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ 43ਵੀਆਂ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਰ ਕਈ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੀ ਦੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰੀ-ਪੈਨਾਰੋਮਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਦੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲ ਟਰੱਸਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਲੜ ਚੁੱਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਨਰਸ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬੀਸੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਈਡਿੰਗ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਲੱਗ ਰਾਹ ਚੱਲ ਪਏ ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਰਾਹਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਦੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੀ ਇਸ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ।

ਦੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਹਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਦਿਅਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਪਬਲਿਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਦੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਬੀਸੀ ਕੌਂਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਹਿਯੋਗ ਉੱਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੀ ਜਤਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਚਾਣ ਤੋਂ ਹਟ ਗਈ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੇਪ ਬਰਾਮਦ

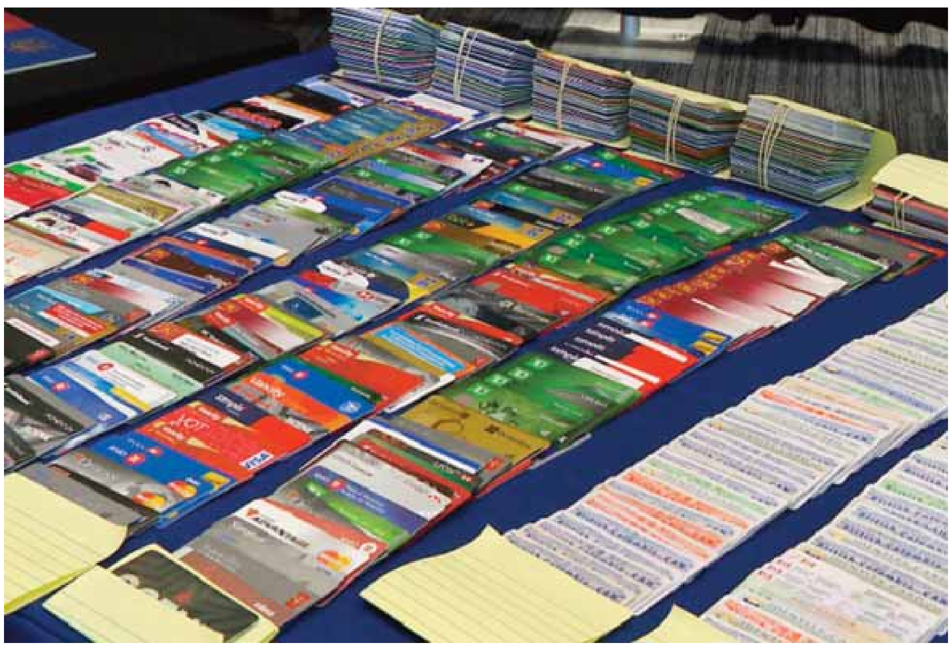

ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਡਾਕ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਬੱਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਚਿੱਠੀਆਂ, 1,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਅਤੇ 50 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਿੰਨ ਬਣਾਉਟੀ ਪਸਤੌਲਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਅਸਲੀ ਪਸਤੌਲ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗਿਰੋਹ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਰਜੈਂਟ ਐਂਡਰਿਊ ਲੀਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਗਿਰੋਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।" ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੱਕੀ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਵੱਡੇ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਰਜੈਂਟ ਲੀਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਡਾਕ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਂਗ ਕਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ। ਜੇ ਕੋਈ ਗੜਬੜੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ 604 525 5411 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling
Denture Clinic

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN

Complete Denture · Implant Denture · Partial Denture

CARE HOME MOBILE SERVICE

ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?

ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ

If you have received Canadian Dental Care Plan Card. Book appointment

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

Book Your Appointment

778-600-0811
13117 - 67A Ave, Surrey, BC

778-600-0810
2644 Cyril St Abbotsford BC

ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ "ਨਿਊ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਬੀ.ਸੀ." ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਰੱਦ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਵਲੋਂ ਬੀ.ਸੀ. ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਫੈਡਰਲ ਮੰਤਰੀ ਹਰਬ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਵੋਟਰ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ਼ 'ਚ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਲਿਬਰਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦੇ ਹੇਠ ਆਏ।

ਹਰਬ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕੰਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮਤਦਾਤਾ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜੋ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਹਨ।

ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਪਾਰਟੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਬੀ.ਸੀ. ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ 2023 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਫੈਡਰਲ ਲਿਬਰਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਰਬ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਬੀ.ਸੀ. ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੀ.ਸੀ. ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਹ ਬਦਲਾਅ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ 'ਨਿਊ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਬੀ.ਸੀ.' ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵੋਟਰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲਝਣ 'ਚ ਪੈਣਗੇ।

ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਬੀ.ਸੀ. ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੀ-ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ "ਬੈਕਰੂਮ ਡੀਲ" ਨਾਲ ਮੁੱਕ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਦੇ ਆਗੂ ਕੇਵਿਨ ਫਾਲਕਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਰੋਕ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ "ਧੋਖਾ" ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁੜ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਰਬ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਬੀ.ਸੀ. 'ਨਿਊ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਬੀ.ਸੀ.' ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਿਨ ਫਾਲਕਨ ਦੀ ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਡ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਸਮੇਂ 'ਲਿਬਰਲ' ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਕੀਲ ਜੋਵੇਨ ਨਰਵਾਲ ਰਾਹੀਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਬੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਤੰਬਰ 13 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵੋਟਰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲਝਣ 'ਚ ਪੈਣਗੇ।

ਇਲੈਕਸ਼ਨਸ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐਂਡਰੂ ਵਾਟਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮਤਦਾਤਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਉਲਝਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡੀਡਾਰਟ ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਹੜਤਾਲ ਜਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਹੈਂਡੀਡਾਰਟ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਹੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਡੈਵ ਵਿਚਾਲੇ 15 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ।

ਅਮਾਲਗਾਮੇਟਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਯੂਨੀਅਨ ਲੋਕਲ 1724 ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋ ਮੈਕਕੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਧਸਥਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਲੰਬਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਐਸਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਸਕਣ।

ਮੈਕਕੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੜਤਾਲ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 600 ਵਰਕਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਟ੍ਰਿੱਪਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਕਕੈਨ ਨੇ ਹੈਂਡੀਡਾਰਟ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬਰ ਰੱਖਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ਸਰੂਪ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਹ ਹਰੇਕ ਗਾਹਕ ਲਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਇਸਦਾ ਅਜੇ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਗ੍ਰੀਨਜ਼ ਵਲੋਂ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਦਾ ਵਾਅਦਾ, ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਐਲਾਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬੀ.ਸੀ. ਗ੍ਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਸੋਨੀਆ ਫਰਸਟਨਾਉ ਨੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਜਨਤਕ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡਾ ਚੋਣ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਬਨ ਉਤਸਰਜਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਮੁਫ਼ਤ ਜਨਤਕ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੋਗੁਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 87 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਸੋਨੀਆ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ $720 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ $420 ਮਿਲੀਅਨ ਸੂਬਾਈ ਬਜਟ 'ਚੋਂ ਆਏਗਾ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਲਿੰਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਫੰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ, ਵਾਤਾਵਰਣ-ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋਨੀਆ ਫਰਸਟਨਾਉ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਰਫ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਘਟਣਗੇ। ਸੋਨੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਟਰੈਫਿਕ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਹਜ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗ੍ਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੁਫ਼ਤ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਲਗਭਗ $720 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ $420 ਮਿਲੀਅਨ ਰਾਸ਼ੀ ਸੂਬਾਈ ਬਜਟ 'ਚੋਂ ਆਵੇਗੀ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਬਚਾਈ ਰਕਮ ਵੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਚੱਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਰਸਟਨਾਉ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਧਿਆਨ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਓਕਸਾਈਡ ਦੇ ਉਤਸਰਜਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗਾ।

This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪੋਰਟ ਮਕਨੀਲ ਨੇੜੇ ਆਇਆ 6.5 ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਭੂਚਾਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਤਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਭੂਚਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਪੋਰਟ ਮਕਨੀਲ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 275 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਯੂ.ਐਸ. ਜੀਓਲੋਜਿਕਲ ਸਰਵੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਭੂਚਾਲ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ 6.5 ਮੈਗਨੀਟਿਊਡ ਸੀ, ਜੋ 22:22 ਯੂਟੀਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਪੈਸੀਫਿਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 3:22 ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭੂਚਾਲ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਮਨ ਗਹਿਰਾਈ ਵਾਲਾ ਭੂਚਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰਿਹਾ। ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਨਾਮੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੱਮੁੰਦਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਜਾਨੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾ ਰਿਹਾ। ਪੋਰਟ ਮਕਨੀਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਗ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਪਲੇਟਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਤੱਟ ਇਲਾਕਾ ਅਕਸਰ ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੀ ਕਹਿਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੀਬਰਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਭੂਚਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਗੱਡੀ ਨਾਲ 2 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮਹਿਲਾ ਡਰਾਈਵ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਸਿਰਫ਼ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ 'ਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੱਢੀ ਭੜਾਸ

ਸਰੀ : ਵੈਸਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੌਂਗ ਸ਼ੂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹੌਂਗ ਸ਼ੂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਤਹਿਤ $2,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਬੈਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਗਸਤ 2022 ਵਿੱਚ, ਸ਼ੂ ਨੇ ਰੇਸ ਪੈਡਲ ਨੂੰ ਬ੍ਰੇਕ ਦੇ ਪੈਡਲ ਦੀ ਗਲਤਫਹਮੀ ਨਾਲ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਅਨੀ ਕੌਂਗ ਦੇ ਬੇਟਾ ਨਾਈਜਲ ਕਾਂਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਈ.ਸੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨੋ-ਫਾਲਟ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਜੋਆਨਾ ਮੋਇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ $2,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੋਈ ਰੋਕਥਾਮ ਹਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਬੈਨ ਵੀ ਰੋਕਥਾਮ ਹਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਈਸੈਂਸ ਬੈਨ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਹੈਂਡੀਮੈਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

Handyman for a Independent School

WE ARE A SCHOOL LOOKING FOR A HANDYMAN WITH SIMPLE
Electrical/plumbing work. Jobs that needs to be dealt with include, but are not limited to: carpentry, dry-wall, painting, flooring, simple electrical/plumbing jobs, lifting light or heavy stuff around the campus.

ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ/ਪਲੰਬਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈਂਡੀਮੈਨ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੰਮ, ਡਰਾਈਵਾਲ, ਪੇਂਟਿੰਗ, ਫਲੋਰਿੰਗ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ/ਪਲੰਬਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਸਮਾਨ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਹੈਂਡੀਮੈਨ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ।

If you are a professional and reliable individual with handyman experience and have knowledge in any of the above areas, you may be a great fit for our school!

Ideal candidate must be professional, reliable, show up on time & have a good work ethic!

MUST HAVE VALID DRIVING LICENSE

Working Hours : 8am - 5:30pm

If interested please email your resume at : akbehal@khalsaschool.ca

Khalsa School Old Yale Road, 10677 124 St, Surrey, BC V3V 0B1

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ 'ਚ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੀ.ਸੀ. ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੋੜ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੂਬੇ ਨੇ 2008 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੈਥਰੀਨ ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਲਈ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਵੀ ਜਿੱਤਵਾਇਆ ਸੀ।"

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਪੌਲੀਵੀਅਰ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਝੁਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।"

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੈਥਰੀਨ ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਿਰਮੌਰ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਘਰਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੀਤਮਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਪਰ ਵੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਰਹੇਗਾ।

ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਸਟੈਂਡ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸਾਖ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਯੂਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸਥਾਨ 'ਚ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਟਿਕਟ

ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਨਹੀਂ ਹਟਾਏ, ਲੋਕ ਹੋ ਰਹੇ ਗੁੰਮਰਾਹ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਸਥਾਨ 'ਚ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪੀੜ੍ਹਤ ਡੈਨ ਮੈਕਗਿਲਿਵਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਮੁਫ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਮੈਕਗਿਲਿਵਰੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੁਕਵਿਟਲ ਦੇ ਵੈਨਸਿਟੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤ ਇਕ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਮੁਫ਼ਤ ਖੜੀ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਦੇ ਸਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਾਹਕ 90 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੈਕਗਿਲਿਵਰੇ ਨੂੰ ਡਾਇਮੰਡ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ $86.50 ਦੀ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੈਧ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਕਗਿਲਿਵਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, "ਸਾਈਨ 'ਤੇ 90 ਮਿੰਟ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਪਾਰਕ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।" ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਊਆਰ ਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਗਿਲਿਵਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ 'ਚ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗੌਰਡਨ ਫਿਨਲੇਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।" ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਬੇਸਡ ਵਕੀਲ ਕਾਈਲਾ ਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਈਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ 'ਚ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਮੁਫ਼ਤ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਯਮ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਈਨ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਬਿਛਾਏ ਜਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵਸ ਨੇ ਜੰਗਲਾਤ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਯੋਜਨਾ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜੌਨ ਰਸਟੈਡ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਜੰਗਲਾਤ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

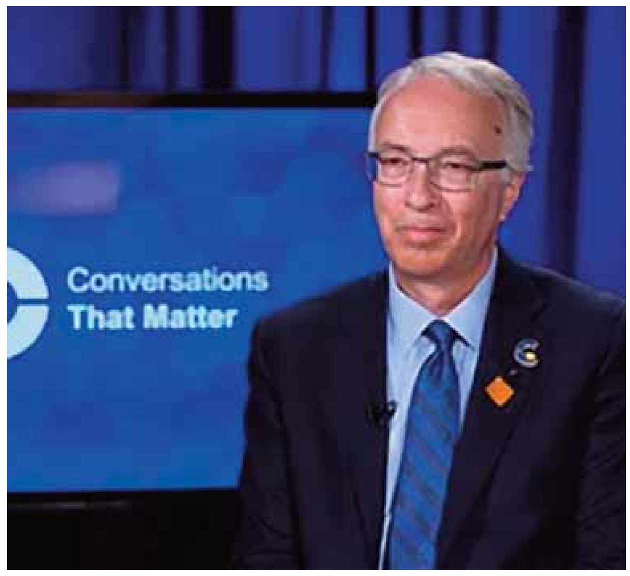

ਰਸਟੈਡ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਿੰਬਰ ਕੱਟਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਟੰਪੇਜ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੋ ਉਤਪਾਦ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਸਟੈਡ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਖਰਚੀਲੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਉਤਪਾਦਕ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਦਿਕਤ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗਵਰਨਿੰਗ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੰਪੇਜ ਫੀਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਾਫਟਵੁਡ ਲੰਬਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਂਡਰੂ ਮਰਸਿਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸਟੈਡ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜੰਗਲਾਤ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੰਪੇਜ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਫੌਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਾਮੁਦਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Canadian Punjab Times

- Brar Bhagta Bhai Ka
Editor
604-751-1113

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

ADVISORY BOARD

- Dr. Puran Singh
Vancouver, Canada
- S. Jarnail Singh
Surrey, Canada
- Simranjit Singh
News Reporter
- Gora Sandhu Khurd
News Reporter (Punjab)
- Paramjit Singh
Graphic Designer

Ishpreet Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

Distributed in B.C., Greater Vancouver, Fraser Valley,
Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.
(Punjabi Newspaper)

Contact :
604-338-7310
Fax :
604-572-3638
Website :
www.thepunjabtimes.ca
E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed. Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ

ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫ਼ੁੱਲ
ਸੰਪਰਕ: 94637-63331

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਣਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਫਰੀਕਾ, ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਹੁਣ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ, ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਹਰੇਕ 20 ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਵਾਸ ਰਿਪੋਰਟ 2024' ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਲ 2022 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 1.80 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 1990 ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮੂਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੂਲ ਪਰਵਾਸੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਭਗ 35 ਲੱਖ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਗਭਗ 27 ਅਤੇ 25 ਲੱਖ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰੇਕ ਦਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪਰਵਾਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਡੋ-ਅਮਰੀਕਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ।

ਕੋਵਿਡ-2019 ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ, ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਹਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿੱਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੇ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਕਲਾਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਨ, ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਸਮੇਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਤਸਕਰ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੈਕਸਿਕੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਮੰਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਜਨਵਰੀ 2022 ਤੱਕ ਲਗਭਗ 1.10 ਕਰੋੜ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 2010 ਵਿੱਚ 1.16 ਕਰੋੜ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟੇ ਹਨ ਪਰ ਜਨਵਰੀ 2020 ਵਿੱਚ 1.05 ਕਰੋੜ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਅਲ-ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 7,25,000 ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ, ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਹਨ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2021-22 ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ 63,927 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪੈਦਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਦਰਮਿਆਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 96,917 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 2019 ਤੋਂ 2020 ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਹਨ।

ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਔਸਤਨ 8000 ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪਰੈਲ 2023 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 12,537 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁੱਜੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 7.35 ਲੱਖ ਮੈਕਸਿਕਨ ਅਤੇ 2.16 ਲੱਖ ਹਾਂਡੂਰਾਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅਸਾਧਾਰਨ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਰਹੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਮਦ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 24 ਲੱਖ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪਰਵਾਸੀ ਲਾਤੀਨੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਮੈਕਸਿਕੋ, ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ, ਅਲ-ਸਲਵਾਡੋਰ ਅਤੇ ਹਾਂਡੂਰਸ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ, ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇ ਬੋਲੀਵਾਰੀਅਨ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੈਤੀ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਲ-ਸਲਵਾਡੋਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰਟਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰੁਝਾਨ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਾਲੀ ਵਾਪਸ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬੱਧੀ- ਲੰਮੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੈਕਪੈਕ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੈਲਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰਟਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਅਲ-ਸਲਵਾਡੋਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਰਵਾਸੀ ਯਾਤਰਾ ਪੈਕੇਜਾਂ ਲਈ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਗੈਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਚਾਰਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਵਸੂਲ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਨਤੀਜਨ, ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਗਾਮੀ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂਐੱਸ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਡੇਟਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1,88,000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਭਾਵ ਨੌਂ ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਦੋਂਕਿ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸਰਹੱਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਲਗਭਗ 42,000 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15 ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਨੇਗਲ ਅਤੇ ਮੌਰਟਾਨੀਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ, ਤੋਂ 39,700 ਹੋਰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਮਦ ਕੀਤੀ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਟਰ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੂਐੱਸ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਵੀ ਉਠਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਯੂਐੱਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੁਆਂਢੀ ਮੈਕਸਿਕੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਵੱਲ ਸਖ਼ਤੀ ਵਰਤਣ ਕਰਕੇ ਦਸੰਬਰ 2023 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਪਰੈਲ 2024 ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦੀ ਆਮਦ ਵਿੱਚ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਲ ਸਲਵਾਡੋਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕਈ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਫੀਸ 1000 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਨ ਸਲਵਾਡੋਰ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਰੁਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 27 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਈ

ਸਿਡਨੀ : ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 27 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਸਿਨਹੁਆ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ (ਏ.ਬੀ.ਐਸ) ਦੁਆਰਾ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2024 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 27.12 ਮਿਲੀਅਨ ਸੀ । ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ 615,300 ਲੋਕ ਜਾਂ 2.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੀ ਹੈ। ਏ.ਬੀ.ਐਸ ਦੇ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੇਦਾਰ ਚੋ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੇ ਇਸ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ 83 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।" ਨੈੱਟ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਜਿਸਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 509,800 ਲੋਕ ਸਨ, ਜੋ ਸਤੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਦੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 559,900 ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਚ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਧੇ ਨੇ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ 105,500 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 289,700 ਜਨਮ ਅਤੇ 184,200 ਮੌਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰਾਜ ਨਿਊ ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼ (NSW) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ 8.46 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 31.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਨ। ਐਸ਼ਾਂ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਅਤੇ ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 77.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਮਾਰਚ ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 3.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਾਪੂ ਰਾਜ ਤਸਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 0.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ।

ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਕੋਵਿਡ ਦਾ ਨਵਾਂ ਵੇਰੀਐਂਟ

ਲੰਡਨ : ਕੋਵਿਡ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਵਿਡ ਰੂਪ, XEC ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਡੈਨਮਾਰਕ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ XEC ਵੇਰੀਐਂਟ ਦੋ ਪੁਰਾਣੇ ਓਮਾਈਕਰੋਨ ਸਬ-ਵੈਰੀਐਂਟਸ, KS.1.1 ਅਤੇ KP.3.3 ਦਾ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਵਰਜ਼ਨ ਹੈ, ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਓਯਓਛ ਪੋਲੈਂਡ, ਨਾਰਵੇ, ਲਕਸਮਬਰਗ, ਯੂਕਰੇਨ, ਪੁਰਤਗਾਲ ਅਤੇ ਚੀਨ ਸਮੇਤ 27 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 500 ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਰ ਡੈਨਮਾਰਕ, ਜਰਮਨੀ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੇਰੀਐਂਟ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੀਕੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। 'XEC ਕੋਲ ਹੋਰ ਹਾਲੀਆ ਕੋਵਿਡ ਵੇਰੀਐਂਟਸ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸਿਬਿਲਟੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਟੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 'ਓਯਓਛ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪ-ਰੂਪ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ...' - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਲੰਡਨ ਦੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਜੈਨੇਟਿਕਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਫ੍ਰਾਂਕੋਇਸ ਬੌਲਕਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ।

ਜੂਨ 84 ਸਿੱਖ ਘਲੂਘਾਰਾ 'ਤੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਫਸੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲਾਈਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘਲੂਘਾਰਾ 84 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ 'ਗਲਤ' ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਚੰਨੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ, ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਟਾਲਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿਖੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਚੰਨੀ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਘਲੂਘਾਰਾ 84 ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਇੱਕ "ਹਮਲਾ" ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ "ਗਲਤ" ਕਿਹਾ ।ਉਸਨੇ "ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ" ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਣ ਇਹ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਉਹ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ "ਹਮਲੇ" ਅਤੇ (ਨਵੰਬਰ 1984) "ਕਤਲੇਆਮ" ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ । ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਤਲੇਆਮ ਬਾਰੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2005 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਤਲੇਆਮ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ "ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੁਖਾਂਤ" ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਅੱਗੇ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਸੀ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ 1984 ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਖੰਡਨ ਹੈ।" ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਨ, ਜੋ ਫੌਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਸੀ । ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਟਾਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

TRIPLE N BERRY FARM LTD

ਸਾਨੂੰ ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।
- ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਫਾਰਮ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਅਤੇ ਸਰੀ, ਕਲੌਵਰਡੇਲ ਅਤੇ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ।

-: ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :-

604-594-0616

ਮੁਫਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਗੇ ਨਾਗਰਿਕ?

ਲੇਖਕ : ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ 5ਵੀਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਫਿਲਹਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ 5ਵੀਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਜਿਊ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਭਾਰਤ ਤਾਂ ਅਮੀਰ ਹੈ, ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ 80 ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਅਨਾਜ ਯੋਜਨਾ ਰੂਪੀ ਖ਼ੈਰਾਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

5ਵੀਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਨ ਨਾਲ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਗੁਰਬਤ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਜ ਵੀ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖ਼ੈਰਾਤ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਟੇ ਦੀ ਥੈਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੇਕਰ ਨਾਗਰਿਕ ਗ਼ਰੀਬ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉਠ ਰਿਹਾ। ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 2 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 80,035 ਡਾਲਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 31 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪੱਖੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇਸ਼ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 18 ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ 20 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

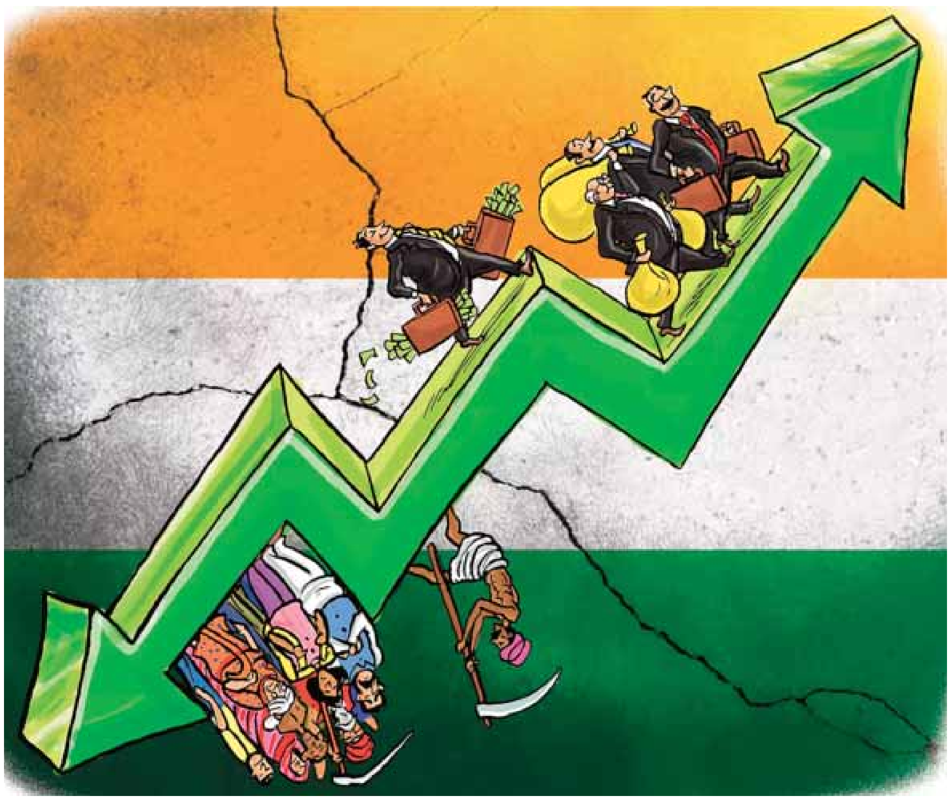

> "ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਅੰਕੜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ 80 ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ੈਰਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਫ਼ਤ ਅਨਾਜ ਵੰਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਕੋਲ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਮਾਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇ ਤੇ ਵਿਹਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਗਰਦਾਨਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਵੀ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ ਵਰਗੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਧੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਿਹਨਤਾਨੇ 'ਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ।"

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਚੀਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਚੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 5 ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਕਸਫਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਤਰ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ 77 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ਼ਰੀਬ ਹਿੱਸਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਤਰਾ 4.1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2014-15 ਤੋਂ 2022-23 ਦਰਮਿਆਨ ਸਿਖ਼ਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ 52 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਨ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੁੱਲ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਲਗਭਗ 64 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੇਠਲੀ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਇਸ 'ਚ ਸਿਖਰਲੀ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਮੀਰ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਾਤਰ 4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਮਰੀਕਾ, ਚੀਨ, ਜਰਮਨੀ, ਜਾਪਾਨ, ਯੂ.ਕੇ., ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇਟਲੀ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸਵੱਛ ਅਹਾਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਜਦਕਿ 39 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਅੰਕੜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ 80 ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਖ਼ੈਰਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਫ਼ਤ ਅਨਾਜ ਵੰਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਕੋਲ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਮਾਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇ ਤੇ ਵਿਹਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਗਰਦਾਨਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਵੀ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ ਵਰਗੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਧੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਿਹਨਤਾਨੇ 'ਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 140 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਕਦੇ ਵੀ ਏਨੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਨਾਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਟੱਪ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖ਼ੈਰਾਤਾਂ ਵੰਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇ, ਵਿਹਲੇ ਤੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲੱਗੇ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭਾਅ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਗੁਰਬਤ 'ਚ ਧੱਕਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਈ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤ ਆਮ ਲੋਕ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੰਜਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਵੀ ਇਕ ਛਲਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

SINCE : 2007
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18ਵਾਂ ਸਾਲ

24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ
www.thepunjabtimes.ca
ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ
It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Contact : 604-338-7310

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀਏ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਹਨਤੀ, ਹਿੰਮਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰੇ ਸਹੇੜਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁੱਟੀ ਗਈ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁਟਾ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਧਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪੈਰ ਲਗਦਿਆਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਖੇਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ, ਨਵੇਂ ਬੀਜ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਖਮਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਆਈ। ਪਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਟਰੈਕਟਰ ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੋ ਫ਼ਸਲੀ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਮੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਲੁਆਈ ਅਤੇ ਵਾਢੀ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਟੱਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਇਹ ਲੋਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਹੀ ਪਕਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁਹਾਰਾ, ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀ ਆਦਿ ਕੰਮ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਲਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਭੇਜਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਬੋਲਣੀ ਸਖਤ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਸਮੋ ਰਿਵਾਜਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਨਾਂ, ਫਰਨੀਚਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗਏ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਘਰ ਪੱਕੇ ਹੋ ਗਏ, ਬਿਜਲੀ ਆ ਗਈ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ, ਰਸਮੋ ਰਿਵਾਜ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਬਦਲਿਆ ਇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਫ਼ਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਆਪਮੁਹਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤ, ਸੰਤੋਖ, ਭਾਈਚਾਰਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ, ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਸਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਮੁੜ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵਿਕਸਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸਾਡੇ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ। ਆਪਣਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਸੈਂਕੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ, ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਤੇ ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟੱਪ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਠੀਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਖੋ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲੱਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟਿਆ, ਮੁੜ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਸ਼ੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਹਿ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਉਸੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਅਸੂਲਾਂ: ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੋਈ। ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਬਣਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਦਿਆ ਵਿਉਪਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ 'ਚ ਆਈਲੈਟਸ (ਆਇਲਸ) ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਬੱਚੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲੀਆਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਕੇਵਲ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਕਾਮੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਿੱਥੇ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁੱਤ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਵੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਲੱਸੀ ਪੀਣ ਤੇ ਮੱਖਣ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾਰੂ ਦੀ ਝਾਕ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਧ, ਮੱਖਣ ਤੇ ਘਿਓ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਜੁਆਨ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਹੁਣ ਉਹ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਨਾ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤਿਆਂ ਅਮੀਰ ਬਣ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ। ਪੰਜਾਬ ਜਿਹਾ ਅਮੀਰ ਤੇ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਮ ਕੋਲ ਹੋਵੇ। ਸਾਡਾ ਨਾਇਕ ਪੋਰਸ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਵ ਜੇਤੂ ਨੂੰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮਾਰ ਮਾਰੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਸਿਕੰਦਰ ਇਸੇ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪੋਰਸ ਨੂੰ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾ ਦਿੱਤੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਭਾਜੜ ਪਾਈ ਕਿ ਜਿਸ ਰਸਤਿਓਂ ਆ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ, ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਸ ਪਾਸਿਓਂ ਆਉਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਛਪੇ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਆਏ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਦੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸਕੂਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆ ਕੇ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਵੀ ਸੰਭਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਰਨੀ ਦੀ ਕਦਰ ਪਵੇਗੀ, ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਬਣਾ ਲੈਣਗੇ। ਫਿਰ ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਈਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਨ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਰਾਹੇ ਪਾਈਏ ਤੇ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਈਏ।

DHESI MEAT SHOP
SERVING THE COMMUNITY FOR OVER 16 YEARS.

FOR BEST & FRESH MEAT, VISIT US!
Tandoori Chicken, Lemon Chicken, Goat, Lamb & Pork Tandoori Fish, Shish-Kabab also Supply Fresh Cut Meat.
NOW SERVING IN 3 LOCATIONS
King George Blvd (Bear Creek) 106-13588-88 Avenue Surrey, BC V3W 3K8, 604-501-2277
Fleetwood Location : 104-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC V4N 0Y3, 604-593-5222
Sullivan Heights : #102 - 14330 - 64 Ave Surrey, BC, 604-503-2880

SIDHU BROTHERS
ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB
We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)
WE SPECIALIZED IN
ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES

Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com
TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ

ਲੇਖਕ : ਡਾਕਟਰ ਧਰਮ ਸਿੰਘ

ਅੱਜ ਇਹ ਬਹਿਸ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਵੰਡ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੰਡ ਨਾਲ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ? ਅੱਜ ਜਿਸ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸੰਤਾਂ-ਭਗਤਾਂ, ਸੂਫ਼ੀ-ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ, ਉਦਾਰਚਿਤ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ ਦਾ ਇਕ ਗੌਲਣਯੋਗ ਲੱਛਣ ਜਾਂ ਗੁਣ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ? ਇਹ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿੱਸਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਪੰਜ+ਆਬ ਪੰਜ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ 'ਪੰਚ' ਦਾ ਤਦਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਾਣੀ। ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਦਰਿਆ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਲਕਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ (ਹਿੰਦੀ) ਅਤੇ ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਉੱਠਦੇ ਬੈਠਦੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਐਮ.ਏ. ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੌਹੀਦ, ਕਲਮਾ, ਹੱਜ, ਜ਼ਕਾਤ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਨੀ ਰਹਿਣੀ ਰਹਿਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨਜਾਣ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਇਕਪਾਸੜ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਪਾਸੜ ਜਾਂ ਦੁਵੱਲਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਕਲਪਾਤਮਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜੋ ਵਰਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਸਲੋਂ ਓਪਰੀ ਹੈ।

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਹਿੰਦੀ, ਅਰਬੀ, ਫ਼ਾਰਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤਦਭਵ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਉਰਦੂ ਵਿਦਵਾਨ ਹਾਫਿਜ਼ ਮਹਿਮੂਦ ਸ਼ੀਰਲੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਸੱਠ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੀਰਲੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਉਰਦੂ ਦੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬੀ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਬਾਨ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮੁੱਤਅਬੀ ਜਾਂ 'ਪਾਕ ਪੰਜਾਬੀ' ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਲਹਿੰਦੇ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਓਪਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਜਾਂ ਖੋਜਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਵਿਆਕਰਣ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਵਿਆਕਰਣ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਵਚਨ/ਆਤ/ਪਿਛੇਤਰ ਲਾ ਕੇ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜਜ਼ਬਾ ਤੋਂ ਜਜ਼ਬਾਤ, ਵਾਕਿਆ ਤੋਂ ਵਾਕਿਆਤ, ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਹਾਲਾਤ, ਇਮਕਾਨ ਤੋਂ ਇਮਕਾਨਾਤ ਆਦਿ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗ਼ਲਤੀ ਅਕਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਫ਼ਾਰਸੀ/ਉਰਦੂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਵਚਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਨੇਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ, ਹਾਲਤਾਂ, ਵਾਕਿਆਤਾਂ ਆਦਿ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੱਡੀ ਉਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਗਾੜ ਹੈ। ਕਈ ਸੱਜਣ ਅਕਸਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਧੇਰੇ ਸਰਲ ਅਤੇ ਠੇਠ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਲੈਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਇਹ ਸਰਲਤਾ ਜਾਂ ਠੇਠਤਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵੇਖੀ ਜਾਂ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਕਿਧਰੇ ਉਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਰਦੂ/ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਘੜੇ-ਘੜਾਏ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸੈਲਾਬ ਜਾਂ ਤੁਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸੈਲਾਬ ਜ਼ਦਗਾਨ, ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਮਤ, ਪੂਰਬ ਨੂੰ ਮਸ਼ਰਿਕ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਨੂੰ ਮਗਰਬ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਚਾਰਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਉਰਦੂ/ਫ਼ਾਰਸੀ ਧੁਨੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਅੱਖਰ ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲੇ ਟਾਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਮੁਲਕ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀਆਂ।

ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਆਫ ਏਸ਼ੀਆ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਦਰੱਸੇ, ਮਸੀਤਾਂ, ਪਾਠਸ਼ਾਲਾਵਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਇਥੇ ਹੀ 1882 ਈ. ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ। ਪੱਛਮੀ ਵਿੱਦਿਆ ਤਤਕਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ। ਵੰਡ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੱਠੀ ਪੈ ਗਈ। ਲਾਇਲਪੁਰ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਚ ਛੱਡ ਆਏ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਲੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅੱਜ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਹੁੰਦਾ।

ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਹੱਕ ਅਤੇ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਮ.ਏ., ਐਮ.ਫਿਲ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਤੱਕ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਕ ਨਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ, ਇਕੱਲਾ ਤੇ ਦੋ ਯਾਰਾਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਇਕ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਲੇਖਕ : ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਸੰਨ 2004 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ (ਕਲਾਸੀਕਲ) ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਦ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2008 ਵਿਚ ਕੰਨੜ ਅਤੇ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਦਰਜਾ ਸਰਕਾਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਇਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਸਵੱਟੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ :

ੳ) ਇਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਂ ਅੰਕਿਤ ਇਤਿਹਾਸ 1500 ਤੋਂ 2000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਵੇ ।

ਅ) ਅਜਿਹੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਹਿਤ$ਲਿਖਤਾਂ (ਟੈਕਸਟ) ਦੀ ਹੋਂਦ ਜੋ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਵਿਰਸਾ ਹੋਣ ।

ੲ) ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਮੌਲਿਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਸ) ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿਛਲੇਰੇ ਰੂਪਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਜੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ ਤੇ ਗੈਰਸਨਾਤਨੀ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣਾਂ ਕਈ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਣਾ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮੂਲ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਨਾਤਨੀ ਐਲਾਨੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਪਰ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 1500-2000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰਲੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਲਿਪੀ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਸੱਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਰੂ ਵਰਗ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਮੰਨਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਬਲਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਸਨਾਤਨੀ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇ । ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਡਾ ਅਮੁੱਲ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਹਾਸਲ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਵੈਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵੈਮਾਨ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਉਨਿਤੀ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਸ਼ਾ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੱਜੋਂ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ । ਸੋ, ਆਓ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਕਸੌਟੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪੂਰੀ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ।

ਪਹਿਲੀ ਕਸੌਟੀ 1500-2000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈ । ਵਿਦਿਆ ਭਾਸਕਰ ਅਰੁਣ (ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਨਾ 43) ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਧੀਆ ਜਵਾਬ ਦੇਂਦੀ ਹੈ, ਆਧੁਨਿਕ ਹਿੰਦ-ਆਰੀਆਈ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ । ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਆਰੀਆਈ ਬੋਲੀ (ਵੈਦਿਕ ਭਾਸ਼ਾ) ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਸੰਤਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਸਨੇ ਕਈ ਪਿਤ੍ਰਿਕ ਗੁਣ ਹਾਲੇ ਤੀਕ ਵੀ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਵੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) ਲਿਖਦੇ ਹਨ (ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਪੰਜਾਬੀ ਬਯਾਕਰਣ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚੋਂ), ਅਸ਼ਟਾਧਿਆਈ ਪਿਸ਼ੌਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣਿਨੀ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ ਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ.... ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਂ ਕਿ ਅਸ਼ਟਾਧਿਆਈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਰਾਇ ਹੈ । ਸੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਿੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ।

ਦੂਜੀ ਕਸੌਟੀ ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਵਿਰਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈ । ਰਿਗਵੇਦ ਅਤੇ ਅਸ਼ਟਾਧਿਆਈ ਜਿਹੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਣਾਂ 'ਚੋਂ ਅਸ਼ਟਾਇਆਈ ਅੱਜ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਲਿਕ ਵੀ ਹੈ (ਜੋ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਤੀਜੀ ਕਸੌਟੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਰੂਪ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਲਾਰਾ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ।

ਉਪਰਲੀਆਂ ਕਸੌਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ" ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਪਰਮਾਣ ਹੈ । ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰਚਨਾ 1500 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਤੀ ਲਈ ਅਮੁੱਲ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ । ਇਸ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਓਨਾਂ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ।

ਇੰਜ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਸੌਟੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਸਨਾਤਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਮਲੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਰੋਧੀ

ਲੇਖਕ : ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਕੜਾ (ਡਾ.), ਸੰਪਰਕ: 94636-15536

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਪਿੱਛੇ ਪਿਆ ਏਜੰਡਾ ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਨੋਰਥ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਅਰੁੰਧਤੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੇਖ ਸ਼ੌਕਤ ਹੁਸੈਨ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤੰਨ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਗਹਿਰਾ ਰੋਸ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਕਲਮ ’ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਕਿਉਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਮਾਨਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ’ਚ ਲੇਖਕ, ਚਿੰਤਕ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਜਮਾਤ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਥੋਪਦਿਆਂ ਧਰਮ ਤੰਤਰੀ ਸਟੇਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਘੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੰਨੂਵਾਦੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਥੋਪਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ/ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਦਲਿਤ, ਔਰਤਾਂ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ/ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਲੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਹੋਰ ਦਬਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਦੇਸ਼-ਧ੍ਰੋਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਾਤਾਰ ਆ ਰਹੇ ਫਰਮਾਨ ਹੁਣ ਬੌਧਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਜਕੜ ਡੂੰਘੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਲੇਖਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ’ਤੇ ਹਨ।

ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਦੇ ਕੈਨਵਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ’ਤੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰਲੀ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰਾਹ ’ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਬੌਧਿਕਤਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਲੋਕ ਪੈਂਤੜੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੇਖਕ, ਵਿਦਵਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਜਮਹੂਰੀ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਜਾਣੂ ਹੋਣ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਮਾਨਵੀ ਹਿੱਲਜੁਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਭੂਗੋਲਿਕ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ ਦੇਖ ਕੇ ਜਦ ਕੋਈ ਕਲਮ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਸੱਚ ਤੇ ਹੱਕ ਲਈ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਟੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ

ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨਬੰਦੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲੁਟੇਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਯਤਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ, ਲੋਕ ਘੋਲਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਪੈੜਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੁੱਟ, ਜਬਰ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੇਖਕਾਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਮਹਿੰਗਾਈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਤਕਰਾ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ’ਚ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਠੀਆਂ, ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਏ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਸ਼ਹੀਨ ਬਾਗ ਬਣੇ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੌਕਡਾਊਨ ਲਗਾਇਆ, ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਲਈ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਜ਼ਰੀਏ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਅਨੇਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ 2018 ਵਿੱਚ ਭੀਮਾ ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਫਰਵਰੀ 2020 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦਿੱਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂਏਪੀਏ ਤਹਿਤ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੇਤੰਨ ਦਿਮਾਗ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰੌਸ਼ਨ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂਨ ਤਹਿਤ ਅਗਾਂਹਵਧੂ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਚਿੰਤਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਕਲਮ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਦੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ, ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਕਵੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਧਮਕਾਉਣ ਰਾਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨਬੰਦੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਲਮ ਨੂੰ ਸੱਚ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਸਹਿਤ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦੱਸ ਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਰਕੁਨ ਅਰੁੰਧਤੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ੇਖ ਸ਼ੌਕਤ ਹੁਸੈਨ ਉੱਪਰ ‘ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਰੋਕੂ ਕਨੂੰਨ’ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਵੰਬਰ 2010 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਪਰ ‘ਆਜ਼ਾਦੀ: ਇੱਕੋ-ਇਕ ਰਾਹ’ ਨਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ‘ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕਮੇਟੀ’ ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਾ-ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹੱਕ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਕੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਹਿਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰਥ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਖਾਸ ਪਾਸੇ ਧੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਭੈਅ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਬੋਲਣ, ਲਿਖਣ ਤੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਲੋਕ ਕਤਰਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਪਰ ਸੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਇਸ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਣ ਰਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਦਿਆਂ ਹੱਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮੁੱਚੇ ਰੱਵਈਏ ਤਹਿਤ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਵਾਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਓ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਈਏ।

ਬੇਵਸੀ

ਲੇਖਕ : ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਰਕ: 92177-01415

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਟ ’ਤੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜਾ ਬੈਠਾ ਸੀ।

‘‘ਛੇਤੀ ਕੁਲੀ ਲੱਭੋ। ਅਟੈਚੀ ਭਾਰਾ ਹੈ, ਨਾ ਮੈਥੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ। ਗੱਡੀ ਵੀ ਇੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਹੀ ਰੁਕਦੀ ਹੈ।’’ ਔਰਤ ਨੇ ਮਰਦ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਆਦਮੀ ਨੇ ਇੱਧਰ ਓਧਰ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਲੀ ਨਾ ਮਿਲਿਆ।

‘‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅਟੈਚੀ ਫੜਾਉ, ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।’’ ਇਹ ਆਖ ਮੈਂ ਅਟੈਚੀ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ’ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਟੈਚੀ ਭਾਰਾ ਸੀ। ‘‘ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।’’ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਪੁੱਤਰ ਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ‘‘ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਫੋਨ ਹੈ।’’ ਪਿਤਾ ਨੇ ਟੌਹਰ ਨਾਲ ਆਖਿਆ। ਫੋਨ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

‘‘ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?’’ ਔਰਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ‘‘ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਉ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।’’

‘‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ,’’ ਇਹ ਆਖ ਮੈਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਟੈਚੀ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ।

‘‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਕਰੇ।’’ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਆਖਿਆ।

‘‘ਇਹ ਬਦਸੀਸ ਨਾ ਦਿਉ।’’ ‘‘ਕਿਉਂ?’’

‘‘ਜਿਹੋ ਜਹੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਤੁਸੀਂ ਜੀ ਰਹੇ ਹੋ, ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਪਰ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।’’ ਮੇਰੀ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਪੈਰ ਘੜੀਸਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੇਟਾ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਗਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਅਟੈਚੀ ਭਾਰਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਫਟਾਫਟ ਗੱਡੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆ ਅਤੇ ਅਟੈਚੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ ’ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

‘‘ਬੇਟੇ, ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ,’’ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ।

‘‘ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਚਲਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਥ੍ਰੀ-ਵੀਲਰ ਨੇ ਲੈਣੇ ਹਨ।’’ ਮੈਂ ਆਖਿਆ।

‘‘ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਵਾਂਗੇ,’’ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਆਖਿਆ।

‘‘ਪਰ ਪਾਪਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਵਾਂ?’’ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਤੇ ਮਾਯੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

‘‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਵੇਖੋ ਕਿੰਨੇ ਥ੍ਰੀਵੀਲਰ ਵਾਲੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਦੋਬਦੀ ਮੈਨੂੰ ਥ੍ਰੀਵੀਲਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਮਾਣ ਸਕਿਤਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।’’ ਇਹ ਆਖ ਮੈਂ ਥ੍ਰੀਵੀਲਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕਾਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਪਈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜ ਕੇ ਬੇਵਸੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

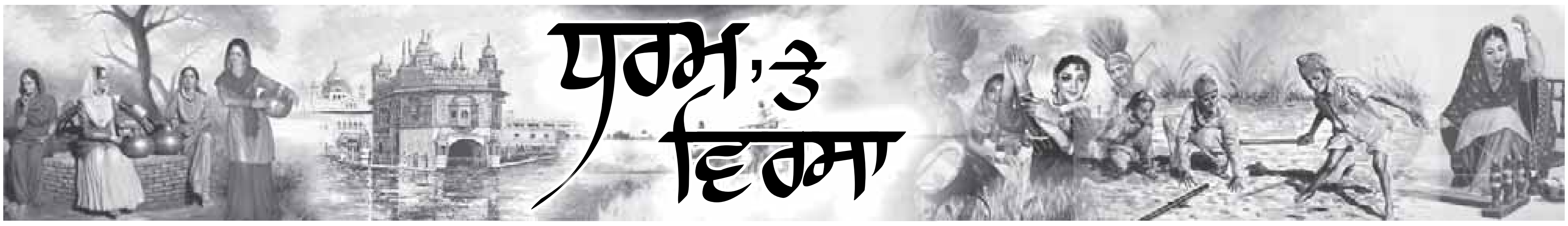

ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਫਰ

19 ਸਤੰਬਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂਤਾ-ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇਣ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਬਾਬਾ ਫੇਰੂਮਲ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰਾਂ (ਜ਼ਿਲਾ ਮੁਕਤਸਰ) ਵਿਖੇ 31 ਮਾਰਚ, 1504 ਈ: ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ 'ਲਹਿਣਾ' ਸੀ।ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਤੇ ਦਾਨਸ਼ਮੰਦੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲਾ ਕੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ 62 ਸਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਦ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ: ਅੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ੋਭਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਭੂਸ਼ਣ, ਭੁਜਬੰਦ, ਬਾਜੂਬੰਦ ਆਦਿ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਖਿਲਰ-ਪੁਲਰ ਤੇ ਉੱਡ-ਪੁਡ ਜਾਂਦਾ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਨੂੰ ਨਾ ਬਿਠਾਲਦੇ। ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਰੰਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਤਾ-ਗੱਦੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਜਾਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਤੰਬਰ 1539 ਈ: ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਮਹਾਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ। ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤਖਤ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਤਖਤ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ "ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਮੇਰਾ ਦਰਸ਼ਨ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਹੀ ਮੇਰਾ ਬਚਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤਖਤ ਤੇ ਉਹੀ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਆਦਿ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਤਖਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਤਖਤਿ ਬਹੈ ਤਖਤੈ ਕੀ ਲਾਇਕ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 1039

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਕੀਤਾ। ਪਰਚੀਆਂ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਆਪ ਹੋਤੇ ਗੁਰਾਈ ਕੈ ਤਖਤ ਉਪਰ ਬੈਠਾਇਆ।" ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਥਾਪਿਆ ਲਹਿਣਾ ਜੀਵਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ।
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਕੈ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰੂਪ ਵਟਾਇਆ।
ਲਖਿ ਨ ਕੋਈ ਸਕਈ ਆਚਰਜੇ ਆਚਰਜ ਦਿਖਾਇਆ।
ਕਾਇਆ ਪਲਟਿ ਸਰੂਪ ਬਣਾਇਆ ॥

ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ,ਵਾਰ 1 ਪਉੜੀ 45

ਗੁਰਗੱਦੀ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਸੱਤਾਂ ਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਚਰਨ ਪਰਸ ਕੇ 'ਜਗਤ ਗੁਰੂ' ਬਣ ਗਏ। ਭੱਟ 'ਕਲਸਹਾਰ' ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

ਕਹੁ ਕੀਰਤਿ ਕਲ ਸਹਾਰ ਸਪਤ ਦੀਪ ਮਝਾਰ
ਲਹਣਾ ਜਗਤ੍ਰ ਗੁਰੁ ਪਰਸਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 1391

ਜਨਮਸਾਖੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਕਿਤ ਹੈ "ਤਬ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਕਉ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਪਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸੰਮਤ 1596, ਅੱਸੂ ਵਦੀ ਦਸਮੀ ਕਉ ਆਪ ਸਚਖੰਡ ਸਿਧਾਰੇ ।ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾਇਆ:

ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ ਫੇਰੁਆਣਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਖਾਡੂਰੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 967

ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਉਦਾਸੀ ਮੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸਾਰ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦੀਨ-ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਲੰਗਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਬਾਲ-ਬੋਧ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਜੋ ਵਾਕ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਲਿਖੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਨਾਉਂ 'ਗੁਰਮੁਖੀ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ, ਸੰਗਤ, ਲੰਗਰ-ਪੰਗਤ ਦੀ ਜੁਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਫ਼ਲਸਫੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਚ-ਨੀਚ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਏ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਵਰਤਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਲੰਗਰੁ ਚਲੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੀ ਖਟੀਐ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 967

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 20 ਰੁਪੈ ਦਾ ਭੁੱਖੇ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨੇ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਲੰਗਰ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਮੱਲਾਂ ਦੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਰੋਈ ਦੇਹ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਿਆ।

ਆਪੇ ਛਿੰਝ ਪਵਾਇ ਮਲਾਖਾੜਾ ਰਚਿਆ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 1280

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ, ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਸੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲਗੋਭਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ (ਸਤੰਬਰ 1539-1552) ਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਹਰੇਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ।

ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੋਬਾਇਲ ਨੰ. +65 98951996

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੂਪ ਦੇ ਖੋਜਕਾਰ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਮੁੱਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1504 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਦਇਆ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿੰਡ ਹਰੀਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲਹਿਣਾ ਸੀ।

ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ

ਸੰਨ 1519 ਈ: ਵਿਚ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਧੀਆਂ ਬੀਬੀ ਅਨੋਖੀ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੀ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਦਾਤੂ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਦਾਸੂ ਜੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਮਗਰੋਂ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣਨਾ

27 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। 27 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜੋਧਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਗਭਗ 7 ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13 ਜੂਨ 1539 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਦਲ ਕੇ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਥਾਪਿਆ।

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਖੋਜ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੂਪ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸੇ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਪੀਬੰਧ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਰ ਚੁਕਿਆ। ਇਹ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ 1604 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਨਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 63 ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਪਾਠ 'ਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 33 ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ। ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ।

ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਗੁਰ-ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਲਈ। ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਭ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਆ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵੀ ਸਿਰਜਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਬਲਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅੰਦਰ ਇਉਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਲਵੰਡ ਖੀਵੀ ਨੇਕ ਜਨ ਜਿਸੁ
ਬਹੁਤੀ ਛਾਉ ਪਤ੍ਰਾਲੀ।।
ਲੰਗਰਿ ਦਉਲਤਿ ਵੰਡੀਐ ਰਸੁ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖੀਰਿ ਘਿਲਾਈ।।
(ਪੰਨਾ 967)

ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣਾ

1552 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

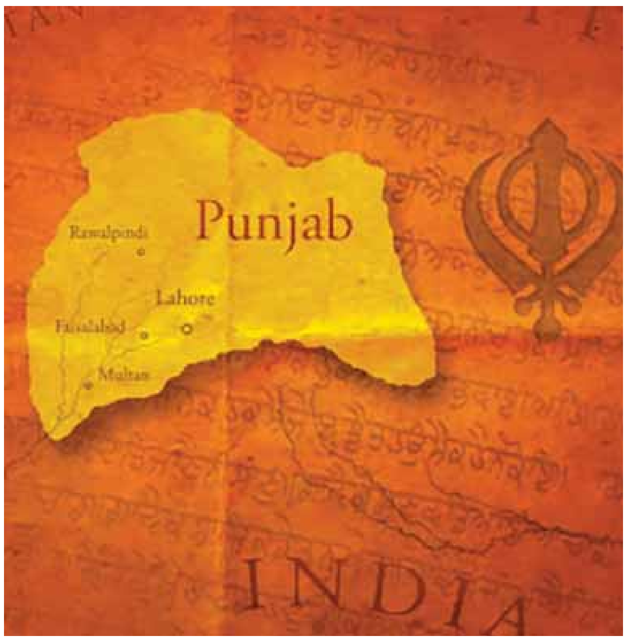

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਕਿਸ਼ਤ - 49

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਮੁਰਾਦ ਬੇਗਮ ਨੂੰ ਖ਼ਿਤਾਬ ਉਮਦਾ ਬੇਗਮ ਦਾ ਵਿਆਹ

ਬੇਗਮ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਉਮਦਾ ਬੇਗਮ ਦਾ ਵਿਆਹਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਵਜ਼ੀਰ (ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸੀ) ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਗਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਗਮਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣਾ ਪਿਆ।

ਆਗਰਾ ਮਥਰਾ ਲੁੱਟੇ

ਏਥੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਆਗਰਾ, ਮਥਰਾ ਤੇ ਬਿੰਦਾਬਨ ਲੁੱਟੇ ਤੇ ਸਾੜੇ। ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਬਦਾਲੀ ਅਜੇ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਪਰ ਉਹਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਹੈਜ਼ਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਡੇਢ-ਡੇਢ ਸੌ ਮੌਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ੩੧ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਫੇਰ ਦਿੱਲੀ ਆ ਗਿਆ।

ਸੂਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ

ਲਾਹੌਰ,ਸਰਹਿੰਦ,ਕਸ਼ਮੀਰਤੇਪਿਸ਼ਾਵਰਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਹਨੇ ਸੂਬਾਸਰਹਿੰਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਓਥੋਂ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰਹਸ਼ਤ ਨਗਰ ਦਾ ਮੁਹੰਮਦਜ਼ਈ ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਬਣਾਇਆ

ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ

ਅਤੇ ਸਦੀਕ ਬੇਗ ਖ਼ਾਂ ਉਸ ਦਾਨਾਇਬ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀਗਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੂੰ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 'ਮੀਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀ' (ਪਰਧਾਨ ਸੈਨਾਪਤੀ) ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ।

ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਸੈਨਾਪਤੀ

ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀ 'ਤਾਕਤ 'ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲੀ ਗਈ।

ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣ ਗਏ। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰ ਕੇ, ਉਹ ਦੋ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਓਥੋਂ ਤੁਰਿਆ।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਲੁੱਟ

ਉਹਨੇ ਜਿਨਾਂ ਊਠਾਂ, ਘੋੜਿਆਂ, ਖੱਚਰਾਂ, ਹਾਥੀਆਂ ਤੇ ਗੱਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਲਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਠਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੌਜ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਸਿਪਾਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਘੋੜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਪੈਦਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਘੋੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕੰਮ

ਇਹ ਚਾਰ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਮਿਲ ਗਏ।ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਲੁੱਟੇ। ਅਜੇਹੇ ਰਾਜ ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੁਟੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਜੇਹੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਖੀ ਵਿਚ ਆਏ ਹੋਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ।

ਦੁਆਬ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਨੱਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਸੁੰਞਾ ਇਲਾਕਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਿੰਘਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਲੁੱਟੀ

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਲੁੱਟ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਵਾਪਸ ਮੁੜਿਆ, ਸਿੰਘ ਜੱਥੇ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹ ਹਰ ਪੜਾ ਉੱਤੇ ਰਾਤਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲੱਗੇ।ਦੁਰਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਸਨ। ਤੇ ਰੋਕਾ ਰੁਹਬ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਮੰਨਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਝਨਾਂ ਤਕ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਚੰਗਾ ਵੰਡਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੁਰਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਥਾਪੇ ਹਾਕਮ ਤੈਮੂਰ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ

ਕੁਛ ਦਿਨ ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ। ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਬਦੁੱਸਮੱਦ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਨਾਸਰ ਅਲੀ ਥਾਪਿਆ। ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਤੈਮੂਰ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨਾਇਬ ਤੇ ਪਰਧਾਨ ਸੈਨਾਪਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਛਾਪੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਨੱਕ ਦਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੋ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਬਦਲੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਗਸ਼ਤੀ ਫ਼ੌਜ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ। ਕੁਛ ਸਿੰਘ ਲੜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕ ਗਏ। ਅਬਦਾਲੀ ਅਜੇ ਤੁਰਿਆ, ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਫੇਰ ਮਗਰ ਲੱਗ ਪਏ। ਤੈਮੂਰ ਤੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਕੋਲ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੁਰਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਛੱਡ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਵਾਪਸ ਕੰਧਾਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਾਹਵੇਦਾਰ

ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਪੱਕੀ ਕਰ ਕੇ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਾਹਵੇਦਾਰ ਸਨ : ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁਗ਼ਲ, ਅਫ਼ਗਾਨਸਤਾਨ ਦੇ ਦੁਰਾਨੀ ਤੌ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਅਫ਼ਗਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਭਾਵ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਘੋਲ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਭਿੱਛਿਆ ਵਾਂਗ ਮੰਗਦੇ ਸਨ (ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਹੋਇਆ ਰਾਜ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ) ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇਂਦੇ ਸਨ। ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਸੀ, ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਬੇਹੌਸਲਾ ਕੀਤਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦਾ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

☛ ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ

ਜਾਤੀ ਦਰਜਾਬੰਦ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਸੱਭਰਵਾਲ
ਫੋਨ: +91-98725-16664

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅੰਦਰ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉਪਰ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੱਤ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਕ੍ਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲਿਤ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅੰਦਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਮਨੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਜਾਤ ਦੀਆਂ ਬਣਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਕ੍ਰੀਮੀ ਲੇਅਰ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਏਕਤਾ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਣਰਾਖਵੀਂ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ' ਅਤੇ 'ਕ੍ਰੀਮੀ ਲੇਅਰ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਦਲਿਤਾਂ ਅੰਦਰ ਵਧੇਰੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦਲਿਤ ਕੋਈ ਇਕਹਿਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਰਣ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਉਥੇ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਣ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅ-ਵਰਣ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਚਾਰ ਵਰਣ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਵਰਗੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਾਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਜਾਤੀ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਉਤਮ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸਕੈਵੈਂਜਰ' ਜਾਤੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੱਥੇ ਮਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਚੁੱਕਣ, ਮਲ-ਮੂਤਰ ਢੋਹਣ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ) ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੇ ਜਾਤੀਵਾਦ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਈ ਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਲਿਤਾਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਜਾਤ ਦੀਆਂ ਬਣਤਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਅੱਜ ਵੀ ਮੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਥਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਕੀ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤੋਂ 'ਹੇਠਲੀਆਂ' ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦ 'ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ' ਵਰਤ ਰਹੀ ਹਾਂ)। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਜਾਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਾਂਝੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਪਲਬਧ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਖ਼ਰਤਾ ਦਰ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਹਬੀ ਅਤੇ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜਾਤੀਆਂ (ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੈਵੈਂਜਰ) ਦੀ ਸਾਖ਼ਰਤਾ ਦਰ 54.5 ਅਤੇ 65.9 ਹੈ; ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ/ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ 81.5 ਅਤੇ 72.8 ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਖ਼ਰਤਾ ਦਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਔਸਤ 75.84 ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ 64.81 ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2006 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵਾਲਮੀਕੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਾਤੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਤਾਂ ਰਾਮ ਰਤਨ ਰਾਵਣ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 105 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਅਫਸਰਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਹੀ ਵਾਲਮੀਕੀ-ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਕਾਰਨ ਜੋ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਗੀ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੌੜੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ 'ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'; 'ਜਾਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ'।

ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅੰਦਰ ਉਪ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ 'ਦਲਿਤ ਏਕਤਾ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਜਿਹੀ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਲਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਖਾੜੇ 'ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਜਾਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅੱਜ ਵੀ ਘੱਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸਮਕਾਲੀ ਦਲਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤ ਏਕਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੀਵੰਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਹੋਰ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚਾਲ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਦੱਬੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਟਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਣਰਾਖਵੇਂ (ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ) ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਯੋਗ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਢੱਕਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਬੈਕਲਾਗ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ, ਨਾ-ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਅੰਦਰ ਉਪ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਧੀਮਾ ਜ਼ਹਿਰ

ਲੇਖਕ : ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ
ਸੰਪਰਕ : 70098-07121

ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਇਹ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇੱਕ ਧੀਮਾ ਜ਼ਹਿਰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਲਤ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਗੇਮ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਤ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਅਸੀਮਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵੀਡੀਓਜ਼, ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੂਜਾ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨੀਂਦ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਥੋੜੀ-ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਅਕਸਰ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਾਧੂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੀਜਾ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਈਕਸ ਅਤੇ ਕਮੈਂਟਸ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਹਤਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਤਣਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇੱਕ ਕੰਮ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਲਾ ਪਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਇੱਕ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਮਕਾਜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਅਸਮਰੱਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ, ਅਤੇ ਵਿਆਕਤੀਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਚਰਨ ਤੇ ਵੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਅਸਮਰਥਨ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਹਾਰ ਵੱਲ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਗੇਮਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਅਣਚਾਹੇ ਕਰਤਬ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇੱਕ ਧੀਮਾ ਜ਼ਹਿਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜਮੀਨੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੀਏ।

ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਖਤ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ।

ਸਮਾਜ, ਪਰਿਵਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਿੰਯਤਰਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਖੇਡਾਂ, ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ-ਮਸਤਿਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਇਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇ, ਨਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ। ਪਿਆਰ, ਸਮਝ, ਅਤੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਫਲ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਇਸ ਧੀਮੇ ਜ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭਵਿੱਖ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਨਾਮ ਨੌਜਵਾਨ

ਲੇਖਕ : ਰਾਵਿੰਦਰ ਫਫੜੇ
ਸੰਪਰਕ : 98156-80980

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦਸਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ-ਫਾਰਮੇਸੀ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਵਿਹਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਕਸਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਮੋਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੀ, ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ, ਗਰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਸਰਦੀ, ਪਿੰਡੋਂ ਪੰਜ-ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਫੜਦਾ ਜਾਂ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਜਾਕੇ ਮਾਨਸਾ ਜਾਂ ਭੀਖੀ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹਦਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੇਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਅਖ਼ਬਾਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਚਸਕਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਖ਼ਤ ਜਾਂ ਇੱਕ-ਦੋ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਛਪਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਈ ਮੈਂ ਕੁਝ ਭੇਜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਛਪਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲ ਅਤੇ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ। ਬੇਸ਼ਕ ਘਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੌਂ-ਦਸ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਛਪਣੀ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਾ ਕਰ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਵਧੀਆ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੋਬਾਇਲ ਨਾਂ ਦਾ ਝੁਰਲੂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਟਾਵੇਂ-ਟਾਵੇਂ ਕੋਲ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ।

ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤਕਰੀਬਨ ਪੂਰੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਂਦੇ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿੱਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਮੈਂ ਭੀਖੀ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਛਪੀ ਸੀ ਲੈਕੇ (ਹੁਣ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸੀ) ਬੱਸ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਪਟਿਆਲੇ ਤਕ ਮੈਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ 50-55 ਸਾਲ ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਖ਼ਸ ਮੇਰੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਮੰਗ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸਨੇ ਕਦੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ। ਜੀਰਕਪੁਰ ਤੋਂ ਬੱਸ ਚੱਲਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉੱਤਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਚੌਕ ਉੱਤਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸ ਤੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਭਾਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ? ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਖ਼ਬਾਰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

ਅੱਗੋਂ ਉਹ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਰੁਪਏ ਕੱਢਦਾ ਬੋਲਿਆ, "ਆਹ ਲਵੋ, ਨਵਾਂ ਖਰੀਦ ਲੈਣਾ।" ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰੁਪਏ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਕਰੋ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਕੀ ਬੱਚਾ, ਕੀ ਵੱਡਾ, ਕੀ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਕੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸਭ ਦੇ ਹੱਥ ਮੋਬਾਇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉੱਤਰਨਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਫਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਥ ਮੋਬਾਇਲ ਵੱਲ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਸਮੇਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਆਖਰੀ ਵਸਤੂ ਵੀ ਮੋਬਾਇਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਸਮਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹਰੀ ਹੈ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਂਆਂ-ਨਵੀਂਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਾਰਾਂ (ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ) ਵਾਲੇ ਫੋਨ ਵਰਤਦਿਆਂ ਕਿਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਫੋਨ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ? ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਵੀ ਆਵੇਗੀ? ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਾਂ ਅਜੇ ਸੋਚਿਆ ਤਕ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਫ਼ੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦਾ ਇਸ 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਪਲਬਧ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੇਕ (ਜਾਅਲੀ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੱਚ ਝੂਠ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ (ਅਖ਼ਬਾਰ) ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਇਸਦਾ ਆਦੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ-ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਸ਼ੁਭਮ ਯੂਟਿਊਬਰ (ਇਹ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੱਸਣ 'ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ) ਹੈ। ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਦੇ ਚੈਨਲ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਸਹੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਯੂਟਿਊਬ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਕੈਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਯੂਟਿਊਬਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਖਰਚਣਗੇ? ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ-ਲੱਖਾਂ ਚੈਨਲ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬਚੇਗਾ ਕਿਵੇਂ? ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਇਹ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ।

ਕਲਮ ਦੀ ਤਾਕਤ

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਬਚਨ ਜਗਤ

ਪੂਨੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਘਰ 'ਫਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਜਰਨਲ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਤੱਕ ਅੱਪੜ ਗਈ ਪਰ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨਾ ਅਕਸਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸੀ ਕਰੰਜੀਆ ਦਾ 'ਬਲਿਟਜ਼' ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਕੇ.ਏ. ਅੱਬਾਸ ਦਾ ਕਾਲਮ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਸੀਨ ਮਾਡਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਕਰੰਜੀਆ ਵੱਲੋਂ ਨਹਿਰੂ, ਨਾਸਰ, ਟੀਟੋ, ਸੁਕਾਰਨੋ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਲੜਾ ਭਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਦਸਤਪੰਜਾ ਲੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰਥਰ ਮਿਲਰ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ, 'ਮੇਰੀ ਜਾਚੇ, ਚੰਗਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।'

ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹੋਰਨਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼, ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਸਟੇਟਸਮੈਨ, ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫ੍ਰੈਂਕ ਮੋਰਿਸ, ਗਿਰੀਲਾਲ ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਇਰਾਨੀ, ਐੱਸ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਰੁਣ ਸ਼ੋਰੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਟੀਆ, ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ, ਐੱਸ. ਮੁਲਗਾਓਂਕਰ ਜਿਹੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਸਦਕਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਕ ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਸਨ ਜੋ 'ਸਟੋਰੀਆਂ' ਖੋਜ ਕੇ ਕੱਢਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਰੀਕਬੀਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਖ਼ਿਆਲ ਸਨ, ਨਿਡਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ਗੋਈ ਤੇ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਸੱਚੀਓਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਸਨ, ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ।

ਕਾਲਜ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਡੈਸਕਾਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਡੈਸਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭੀੜ ਭੜੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭੱਤੇ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ 'ਚੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਖ਼ਰੀਦ ਲੈਂਦਾ ਸਾਂ ਤੇ ਨਵੀਂ ਕਾਪੀ ਦੀ ਗੰਧ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਖਣਕ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦੀ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਕਾਲਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਸਾਂ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਡਾਕ ਲਿਖਿਆ ਕਰਦਾ ਸਾਂ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਜ਼ਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਿੱਕ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਚਾਅ ਇਸ ਕਦਰ ਹਾਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਕਰਕੇ ਮੈਂ 1966 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲੀਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਉਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਦਾ ਅਕਸਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਮੂਮਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਵੀ ਅਕਸਰ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਮੀ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਮੁਕਾਮੀ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇਕੋ ਬੇਨਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜਣ ਸਮੇਂ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਪੱਖ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆ ਕਰਨ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜਿੰਨੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਿਭਾਉਣ 'ਚ ਓਨੀ ਹੀ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹਪੱਖੀ 'ਸਟੋਰੀਆਂ' ਹੀ ਛਪਦੀਆਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ' ਵਾਲੀਆਂ 'ਸਟੋਰੀਆਂ' ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ 'ਚਾਨਣਮਈ' ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਫਿਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਡਰ ਗਏ ਤੇ ਰੀਂਗਣ ਹੀ ਲੱਗ ਪਏ ਜਦੋਂਕਿ ਕੁਝ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ। ਕੁਝ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਖ਼ਾਲੀ ਛੱਡੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਛਾਪਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ 1975 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਕ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ 'ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ' ਸਮੂਹ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤਨਜ਼ੀਆ ਲਹਿਜੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਈ ਆਇਐ, ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਕੀ ਲਿਖਦਾ ਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਫ਼ਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਦਾਕਤ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਰਹੀ ਸੀ।

'ਸਟੇਟਸਮੈਨ' ਅਤੇ 'ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ' ਦੇ ਇਕ ਅੱਧ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਾਇਕ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਛਪਦੀ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਨਿਘਾਰ ਦਿਸਣ ਲੱਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਵੀ ਅਛੂਤਾ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਵੱਡੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਮੰਜ਼ਰ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਇਆ ਫੈਲਦਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਚਾਈ ਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਬਚੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਹਰਹਾਲ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦਾ ਦਖ਼ਲ ਵਧ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਖ਼ਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਬਕਿਆਂ ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਅਪਵਾਦ ਹੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਉੱਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਟੋਰੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਪਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮਾਂ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁਝ ਗਿਣੇ ਚੁਣੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚ ਲਿਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਛਾਪਦੇ ਸਨ। ਉਂਝ, ਮੇਰਾ ਇਰਾਦਾ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੋਹਰਾ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਾਬਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਵਿਚਲੇ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਉਣ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਚਾਹ ਦਾ ਦੌਰ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਇੰਝ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਸੀ : 'ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਫ਼ਸਰ ਦੋਵੇਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਰਸਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਿਮਾਗ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਿੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਂਝ, ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ (ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਹਿਤ) ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।' ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਮਜ਼ਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾੜਕੂਆਂ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਈ ਦਲੇਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਈਆਂ ਸਨ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਢੀ ਲੁਕਵੀਂ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਯਮਤ ਸੰਚਾਰ ਮਾਰਗ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਾਜ਼ੁਕ ਤਵਾਜ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੇਖਕ ਜੋਜ਼ਫ ਕੌਨਰੈਡ ਦਾ ਇਕ ਕਥਨ ਹੈ : ''ਮੇਰਾ ਜ਼ਿੰਮਾ, ਜੋ ਮੈਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜ਼ਰੀਏ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾ ਸਕਾਂ - ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹੀ ਹੈ।'' ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵਿਲੱਖਣ ਇਨਸਾਨ ਬਣੇ ਹਾਂ। ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਚੰਗਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਵਾਮ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸੇ ਵਕਤ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੱਕ ਕੇ ਮਹਿਦੂਦ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕਤਾ ਦੀ ਸੰਘੀ ਘੁੱਟ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਰੈਨੇਸਾਂ (ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ) ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਆਚ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਰ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ (ਮੇਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਕੋਰ ਕਾਗਜ਼ ਵਾਲੀ ਖਣਕ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਫੋਨਯੁਕਤ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੱਕ) ਸਦਕਾ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖ਼ੁਰਾਕ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਤੱਕਦੇ ਹਾਂ। ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਖੇਡ ਬਾਰੇ ਤਾਜ਼ਾਤਰੀਨ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਖਿਅਕ ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਖ਼ਬਰ ਭਾਂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਵਾਹਕ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਦਵਾਨ ਦੂਰ-ਦਰਾਜ਼ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਟਾਕ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਪਨੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਉਂ ਇਹ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀਆਂ ਪਸੰਦਗੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਮਨੁੱਖੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪੁਲਾਂਘ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਝਟਪਟ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨੇਕ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਨਾਲ ਇਹ ਨਾਉਮੀਦੀ ਅਤੇ ਭਟਕਾਓ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਓ, ਗਿਆਨ ਦੀ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇਈਏ ਜੋ ਡਰ ਤੇ ਝੂਠ ਫੈਲਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਹ ਖਿੜਕੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦੇਣ।

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ

ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਊ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ
ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ
ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

FAST COMPUTER REPAIR

New Web Designing
& Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal

Same Day Service

Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵਾਲਾ, ਸੋਮਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦਾ ਲੁਟੇਰਾ ਮਹਿਮੂਦ ਗਜਨਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਅਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਗਿਆ ?

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਪਰਕ : 9815700916

ਇਤਿਹਾਸ, ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਵੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਗਰਮੁਖ ਕਿਹਾ ਹੈ ,ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਨਾ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਨਾ ਹੀਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ।ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਗੰਭੀਰ ਹੈ , ਜਿਸ ਉਪਰ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਦਾ ਕਬਜਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪਰ ਸਿਖ ਪੰਥ ਬਾਗੀ ਹੈ।ਨਵੀਂ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਥਾ ਵੀ ਹੈ,ਬੁਝਾਰਤ ਵੀ ਹੈ ,ਜੱਟ ਸਿਖਾਂ ਲਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਮਝ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਲ ਕਿਥੋਂ ਸੰਗਠਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਹੈ।ਇਹ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਵੀ ਸੁਆਲ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦਾ ਵੀ।ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਅਣਖ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਪਣੀ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪ ਵੀ ਹੈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵੀ ਹੈ।

ਮਹਿਮੂਦ ਗਜਨਵੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਦਿਤੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨੀ ਯਮਨ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 971 ਈ.ਸੁਬਕਤਗਿਨ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨੀ ਮਹਿਜ਼ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਿਆ। ਇਹ ਪੂਰਬੀ ਈਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੌਲਤ ਤੋਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਕੇ ਗਜ਼ਨਵੀ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ 17 ਵਾਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੇ 17 ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਈ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1001 ਈ. ਜਦੋਂ ਗਜ਼ਨੀ ਦੇ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜੇ ਜੈਪਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਹਿੰਦ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਪਾਲ ਇਸ ਹਾਰ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ।

ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕਾਠੀਆਵਾੜ ਦੇ ਸੋਮਨਾਥ ਮੰਦਰ 'ਤੇ 1026 ਈ. ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕੁਸ਼ਸਥਲੀ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ (ਗੁਜਰਾਤ) ਵਿਚ ਕਾਠੀਆਵਾੜ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਟ 'ਤੇ ਸੋਮਨਾਥ ਮਹਾਦੇਵ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੰਦਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਕੰਦ ਪੁਰਾਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਗਜ਼ਨੀ ਦੇ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਸੋਮਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੋਮਨਾਥ ਮੰਦਿਰ ਤੋਂ 20 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀਨਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਅੱਠ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਮਲਾ 1027 ਈ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ।

ਡਾਕਟਰ ਨਜ਼ੀਮ The iLfe And iTmes Of Sultan Mahmud Of Ghazin. . ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ ਆਖਰੀ ਹਮਲੇ ਬਾਅਦ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਗਜ਼ਨੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਕਰਾਰੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।ਲੁਟਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਕਈ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟ ਗਜਨਵੀ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਮੂਦ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਮਹਿਮੂਦ ਦਾ ਕਾਫੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਪਰ ਊਂਠ, ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਕਾਫੀ ਹਥਿਆਰ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ। ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹਮਲੇ ਜੋਗਾ ਨਾ ਛਡਿਆ।ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਲੜਾਕੂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਗੁਰੀਲਾ ਹਮਲਾ ਬੋਲਦੇ ਸਨ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 11ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨਵੀ ਨਾਲ ਜਾਟਾਂ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ। ਜਾਟਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੀ ਉੱਤਮ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਜਾਟਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿਤਾ।

ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਾਟ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

1. ਰਾਜਾ ਸਲਵਾਨ (ਰਾਜੇ ਸਲਬਾਹਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ): ਇੱਕ ਜਾਟ ਸਰਦਾਰ ਜਿਸਨੇ ਸਲਵਾਨ (ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।
2. ਰਾਜਾ ਹਰਦੱਤ: ਹਾਂਸੀ ਖੇਤਰ (ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ) ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਟ ਸ਼ਾਸਕ ਜਿਸਨੇ ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਨਜ਼ੀਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਕ, “ਮਹਿਮੂਦ ਆਪਣੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਅਪਰੈਲ 1026 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਗਜ਼ਨੀ ਪਰਤਿਆ।

ਡਾਕਟਰ ਨਜ਼ੀਮ ਨੇ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇ ਪਰਤਣ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਖੁਫੀਆ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਵਰਨ ਹਿੰਦੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ,ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਮੇਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੜਾ ਹੋਇਆ।

ਅਗੋਂ ਖੁਫੀਆ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖਤਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਟਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਚੁਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ।ਲੜਾਈ ਲੜਨਾ ਖਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਟ ਸ਼ੂਦਰ ਹਨ।

ਪਰ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ।ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਪਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।ਡਾਂਗ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਹੈ।ਖੱਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਹੈ।ਇਹੀ ਏਕਤਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟ ਸਿਖ ਕਿਉਂ ਬਣੇ

ਸੋ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਇਥੇ ਮੁਕ ਗਈ।ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਉਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੱਤਰੀਆਂ ਤੇ ਹਰੇਕ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਬਣੀ ਰਹੀ।ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ , ਕਿਰਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਇਆ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਤੁਰੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਯੋਧਾ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ ਇਹ ਜੱਟ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਇਆ। ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ।ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਹ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਬਾਦੀ ਹਨ।ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ।

ਜੱਟ ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇ

ਅਕਾਲੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮੱਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ,ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਭ ਕਲੰਕਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ,ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ।ਅੱਜ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਦ ਦਾ ਲਾਣਾ,ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ,ਕਪਟੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਪਰ ਕਾਬਜ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ,ਨਵੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਧਰਮ ਉਪਰ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪੰਥ ਤੇ ਸਿਖ ਧਰਮ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ,ਇਹੀ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਜਾਤੀਵਾਦ ਸਿਖ ਪੰਥ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਿਆ।ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜੱਟ ਜੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਖਤ ਉਪਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਿਠਾ ਸਕਦੇ।ਸਾਨੂੰ ਜਟ ਮਜਹਬੀ ,ਜਂਟ -ਭਾਪਾ ਵਿਵਾਦ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਤੇ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਵਿਚ ਕਦਮ ਧਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਇਸੇ ਵਿਚ ਮੁਕਤੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ ਮੁਕਤੁ ਕਰੈ ਸੰਸਾਰੁ

ਲੇਖਕ : ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ,
ਸੰਪਰਕ: 97791-18066

ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਪੈਰਾਂ ’ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ’ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਹੋਵੇ, ਕੁੜੀ ਹੋਵੇ, ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਔਰਤ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੇ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਅਕਸਰ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਖੁਦ ਦਾ ਵੀ ਵਜੂਦ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਲ੍ਹਾ-ਚੌਕਾ ਸਾਂਭਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕੁੜੀਆਂ ਜੋ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਵਿਆਹ ਮਗਰੋਂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੇਠ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਤੇ ਕਲਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਡਣ ਦਾ ਅਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਖੋਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕੁੜੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ’ਤੇ ਉਹ ਡਟ ਕੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚਲਾ ਸਕੇਗੀ। ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਲਈ ਪਤੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹ ਮਾਪੇ ਗ਼ਲਤ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਹਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵੀ ਵਧੀਆ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੰਝ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਾਂਗੇ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਬੱਚਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਰੀਅਰ ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੋਟੀਵੇਸ਼ਨ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਂ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਵਰਕ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

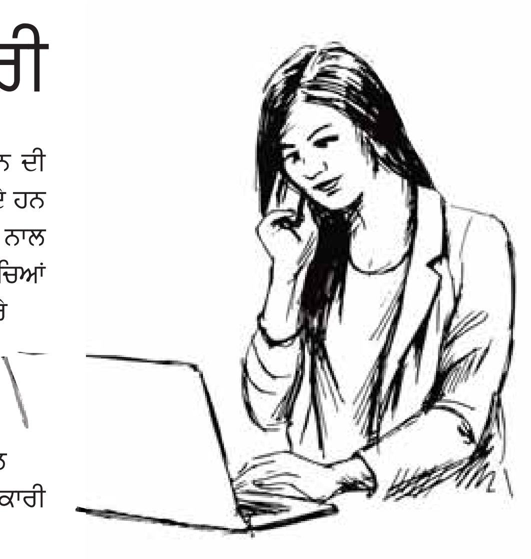

ਕੋਵਿਡ 19 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹਨ ਜੋ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧੇਗਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ। ਇੰਝ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟੇਗਾ। ਨੌਜਵਾਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਗੇ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ’ਤੇ ਚੱਲਣਾ, ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਕਿਸੇ ਉੱਪਰ ਬੋਝ ਨਾ ਬਨਣ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਦ ਕਲਾਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਰੰਗ ਭਰ ਸਕਣ।

'ਆਪ' ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤਬਾਹੀ ਵਲ

ਲੇਖਕ : ਸਤਨਾਮ ਮਾਣਕ

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਲੰਮੇ-ਚੌੜੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਰੰਟੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਨਅਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਧਾ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਸਿਰਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. (ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ) ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਕਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੇਤਾ ਬੱਜਰੀ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਿਕਾਸੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੇਤ ਬਜਰੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਜਾਇਜ਼ ਰੇਤ ਬਜਰੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਮਾਫ਼ੀਆ ਨੂੰ ਨਕੇਲ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਰਨੇ, ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਕਰਿਆ ਕਰੇਗੀ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਹਤ ਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਕਿਵੇਂ ਭਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਲਫੀਤਾ ਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਲਸ਼ਕਰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਰਨ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਰਨਗੇ। ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੀਡਰ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦਾ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਦਿ ਰਿਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 92 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਦਿਆਂ ਲਗਭਗ

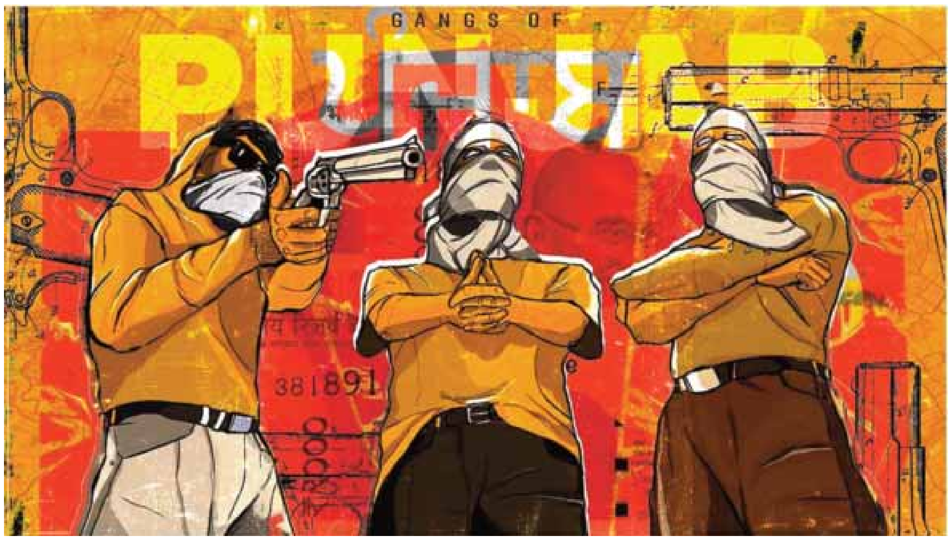

ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਾ ਅੱਧਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਜਾਇਜ਼-ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਤੇ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ

ਉਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ 'ਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਐਲ.ਈ.ਡੀਜ਼. ਲਗਾ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਰੋੜ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਝੂਠੇ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸੈਂਕੜੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਬਲਾਕ , ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ 46000 ਦੇ ਲਗਭਗ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ ਤੇ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ 2800 ਡਾਕਟਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ ਭਰਨਾ, ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਹੈੱਡਮਾਸਟਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ (ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਾਂ) ਨਾਲ ਕੰਮ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੰਸਟੀਚਿਊਐਂਟ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਅਧੀਨ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੱਚੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗੇਟ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਿਰਣਾ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਸੋਕੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਗਰੀਬ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਂਗਣਵਾੜੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਂਗਣਵਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਣਕ, ਖਿਚੜੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚਾਵਲ ਚੰਗੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਆਂਗਣਵਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕਫੈੱਡ ਦੇ 5 ਪਲਾਂਟਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੀ ਪੰਜੀਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਲੀਆ ਤੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖਿਚੜੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਲੀਏ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੰਡ ਮਿਲਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਨਮੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਲੀਆ ਸੁੱਕਾ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਸੁੱਕੀ ਖਿਚੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨਮੀ ਕਾਰਨ ਖਿਚੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰਾਬ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਖਿਚੜੀ ਤੇ ਦਲੀਆ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਣ? ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੀ ਪੰਜੀਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਮਾਰਕਫੈੱਡ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜੀਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਫਾਇੰਡ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਕ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟ ਦੇਣ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਬਾਰੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ।

ਅਮਨ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਗੜੀ

ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਲੁਟੇਰੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਏਨੇ ਵਧ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰੇਆਮ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਕੇ ਲੁੱਟ ਮਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦਨਦਨਾ ਰਹੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਝਪਟ ਮਾਰ ਕੇ ਮੋਬਾਈਲ ਖੋਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੇਨੀਆਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਦਿਨ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਲਈ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਨਸ਼ੇ ਲੈ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਰੇ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ ਨਵਾਂ ਚੜ ਰਿਹਾ ਕਰਜਾ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੁਫ਼ਤਖ਼ੋਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਈ-ਕਈ ਵਾਰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ 2024-25 ਲਈ ਰਾਜ ਦਾ ਹੱਦ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ 10,000 ਕਰੋੜ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਹੱਦ ਕਰਜ਼ਾ 3046492 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13094 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2023-24 ਵਿਚ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦ 45730 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਦ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ 2387 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫ਼ਸਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰ 2024-25 ਵਿਚ ਕੁਲ ਕਰਜ਼ਾ 3.74 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤਕ ਪੁੱਜ ਜਾਏਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਮੀ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਫ਼ਤਖ਼ੋਰੀ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਰੇਟ ਵਧਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਧਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੰਮੇ-ਚੌੜੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤੇ ਵਾਅਦੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਰੰਟੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਠਗੇ ਹੋਏ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਫੈਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਅਣਖ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕੰਗਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਦਰਪੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਟਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣਗੇ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਅਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

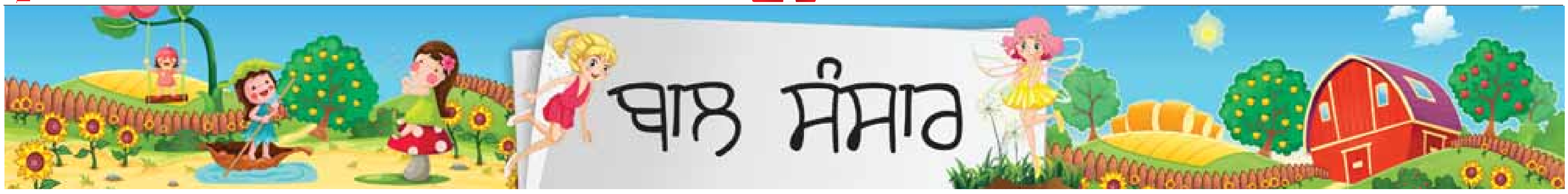

ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ

ਜਦੋਂ ਅਸੀ ਗੁੜਗਾਉਂ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਕੰਮ ਤੇ ਰੱਖ ਲਏ..

ਪਿਓ ਚੁਰਾਸੀ ਵੇਲੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਮਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਦੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ..ਜਦੋਂ ਵੀ ਨਿੱਕੇ ਵੱਲ ਤੱਕਦੀ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਉਂਦੀਆਂ..ਸੋਚਦੀ ਵਖਤਾਂ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੋਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ..ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਵੇਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੀ ਬਾਹਰ ਬਣੇ ਕਵਾਟਰ ਵਿਚ ਸੌਂ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ..

ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਦੋਵੇਂ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕੇ ਸਾਡਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰ ਦੇਵੋ..

ਮੈਂ ਕੋਲ ਸੱਦ ਲਿਆ..ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਮਿਲਾਉਣ..ਫੇਰ ਵਜਾ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਨਿੱਕਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ.."ਸਰਦਾਰ ਹੁਰੀਂ ਬਹੁਤ ਗੁਸੇ ਹੋਏ ਅੱਜ..ਸਭ ਦੇ ਸਾਮਣੇ..ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਜੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇਥੇ.."

ਦਿਲ ਨੂੰ ਹੌਲ ਜਿਹਾ ਪਿਆ..ਫੇਰ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖਦੀ ਹੋਈ ਨੇ ਗੱਲ ਪੁੱਛ ਲਈ.."ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ"?

ਆਖਣ ਲੱਗੇ "ਜੀ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਸਾਲ.."

ਫੇਰ ਸੁਆਲ ਕੀਤਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਛੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਦਸਿਓ ਖਾਂ ਭਲਾ ਕਿੰਨੀ ਕੂ ਵਾਰੀ ਝਿੜਕ ਮਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਹੁਰਾਂ..?

ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਮਗਰੋਂ ਆਖਣ ਲੱਗੇ "ਜੀ ਪੰਜ-ਛੇ ਵਾਰੀ ਤੇ ਝਿੜਕਿਆ ਹੀ ਹੋਣਾ..ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਚਪੇੜ ਵੀ ਕੱਢ ਮਾਰੀ ਸੀ..ਮੈਨੂੰ ਚੇਤਾ ਏ..ਨਿੱਕਾ ਬੋਲ ਉਠਿਆ"

ਮੈਂ ਕੋਲ ਪਿਆ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਦਸਿਆ ਕੇ ਪੁੱਤਰੋ ਛੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ 2190 ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਝਿੜਕਾਂ ਵਾਲੇ ਛੇ ਦਿਨ ਘਟਾ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਬਚਦੇ ਨੇ ਪੂਰੇ 2184 ਦਿਨ..ਇਹਨਾਂ 2184 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਘਰੋਂ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ.. ਉਸਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਮੋੜਦੇ ਜਾਵੋ ਤੇ ਥੋਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ ਏ..!

ਦੋਹਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਪਾ ਲਈਆਂ.. ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਭਿੱਜਿਆ ਤੀਰ ਆਪਣੇਪਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਐਸੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਿਕਲਿਆ ਕੇ ਵਕਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਠ ਖਲੋਤੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਉਚੀ ਸਾਰੀ ਕੰਧ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ!

ਏਨੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੇ..ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹੱਥੀਂ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ..ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਨਿੱਕੇ ਦੇ ਮੁੰਡਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗੁੜਤੀ ਦਵਾਉਣ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਿਆ..ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੜੀ ਬਖਸ਼ਿਸ ਏ..ਇਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰ ਦਿਓ..ਜੁਆਨ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੇ!

ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਲੱਗੀ ਕੇ ਜਿਉਣ-ਜੋਗਾ ਮੈਥੋਂ ਗੁੜਤੀ ਦਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਨਵੇਂ ਆਏ ਜੀ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕੇ ਕਿਸੇ ਟਾਈਮ ਦੁਨਿਆਵੀ ਔਕੜਾਂ ਵੇਲੇ ਮਾਂ ਬਣ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਔਰਤ ਜਦੋਂ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਸਮਝ ਇਸਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜੀ!

ਸੋ ਦੋਸਤੋ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੁੱਖ ਵਿਚਲੇ ਖ਼ੂਨ ਵਿਚ ਰਚ ਮਿਚ ਕੇ ਹੀ ਮਜਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਵਣ..

ਕੁਝ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮੋਹ ਵਾਲੀ ਨੀਂਹ ਤੇ ਖੜੋ ਕੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦੇ ਨੇ..ਤੇ ਐਸੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਸਿਵਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜ ਕੇ ਵੀ ਕਦੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ!

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ

ਆਓ ਚਿੜੀਓ

ਮੇਰੀ ਛੱਤ ਤੇ ਆਓ ਚਿੜੀਓ।
ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਖਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਮੈਂ ਹਾਂ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਇੱਕ ਬੱਚੀ।
ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਹਿਲਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਚੀਂ-ਚੀਂ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਸੁਣਾ ਕੇ ।
ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਹਸਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਇਧਰ ਉਧਰ ਨਾ ਉਡੋ ਹੁਣ।
ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਤਾਂ ਬਹਿ ਜਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਥਣ।
ਮੈਥੋਂ ਨਾ ਘਬਰਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਅੱਤ ਦੀ ਪਈ ਗਰਮੀ ਤੜਫਾਵੇ।
ਸਾਹ ਤਾਂ ਲੈਂਦੀਆ ਜਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਖੇਡੀਏ ਆਪਾ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ।
ਸਹੇਲੀਆ ਨੂੰ ਲਿਆਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅੰਬਰ ਦੀ ਉਡਾਰੀ
ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ ਚਿੜੀਓ॥
ਵਿਵੇਕ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੁੰਨ ਖੱਟੇ।
ਚੋਗ ਚੁਗ ਕੇ ਜਾਓ ਚਿੜੀਓ॥

ਵਿਵੇਕ

ਸ਼ਬਦ ਲੱਭੋ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ...?

P	T	S	I	S	T	H	U	N	E
A	N	R	E	T	O	E	N	E	R
R	E	O	M	B	R	R	C	L	D
F	D	T	L	E	R	C	H	I	L
A	N	H	A	T	I	V	S	O	N
T	A	E	R	F	A	E	A	U	N
H	R	N	E	P	T	H	E	R	T
E	G	W	E	H	N	I	E	C	E
R	G	R	A	N	D	D	A	U	G
R	E	H	T	O	M	R	E	T	H

Find all the words from the word list (ignore spaces and dashes):

AUNT
BROTHER
CHILDREN
DAUGHTER
FATHER
GRANDFATHER
GRANDMOTHER
MOTHER
NEPHEW
NIECE
PARENT
~~RELATIVE~~
SISTER
SON
UNCLE

ਇਹ ਹੈ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦਾ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ

ਇਹ ਫੋਟੋ ਨੀਦਰਲੈਂਡਸ ਦੇ ਗੀਨਥੌਰਨ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸੜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਛੋਟੇ - ਛੋਟੇ ਟਾਪੂਆਂ ਉੱਤੇ ਬਸੇ ਇਸ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਮਿਨੀ ਵੇਨਿਸ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਟਾਪੂ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ 180 ਪੁਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਸਬਾ 1958 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਡਚ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਰਟ ਹਾਂਸਟਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮ ਫਨਫੇਇਰ ਇੱਥੇ ਸ਼ੂਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ 2620 ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬ ਦੋ ਲੱਖ ਚੀਨੀ ਸੈਲਾਨੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦਿਮਾਗੀ ਕਸਰਤ

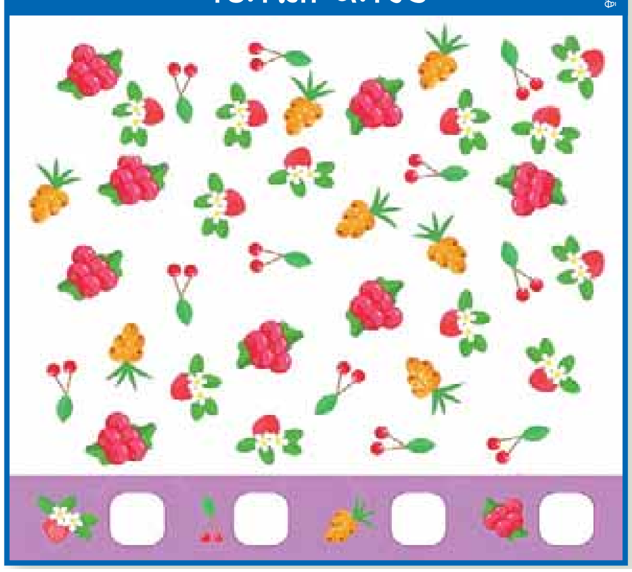

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

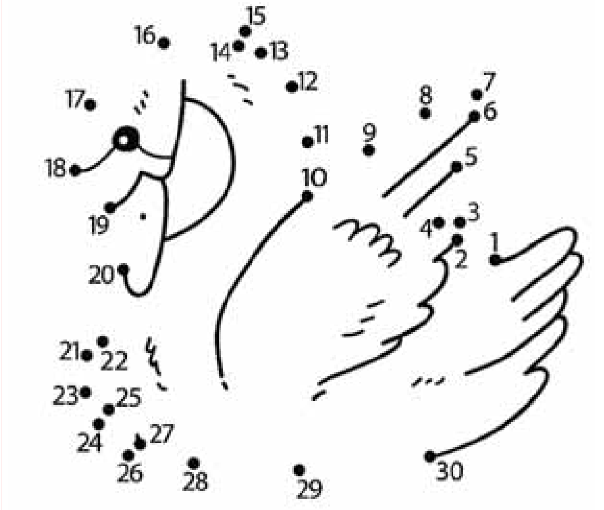

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

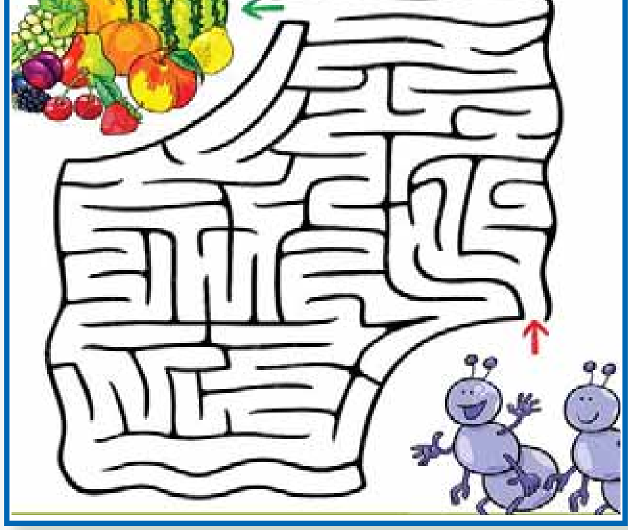

ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਮੰਗਣ ਦਾਨ
ਵੇ ਲੋਕ!

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ
ਸੰਪਰਕ : 94173 - 58120

ਬੱਚੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ। ਫਲਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਛਿੜੇ ਯੁੱਧ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮਸੂਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚੀਥੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਹਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਜੰਗ ਲਈ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਯੁੱਧ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦਾ ਤੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਝੂਮਦੇ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੇ ਕੈਕਟਸ ਇਸਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਕੈਕਟਸ ਕੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਜਿਹਾ ਪੌਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਮੌਸਮ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਬਰੂਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕੈਕਟਸ ਨੇ ਮੌਤ ਸਮਾਧੀ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਮਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮ-ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕੈਕਟਸ ਮੌਤ ਸਮਾਧੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਗ ਕੇ ਹਰਾ ਭਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਉਹਦੀ ਫੋਟੋ ਛਾਪਦਿਆਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ - ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਸ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਮਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਨਾ ਇਹਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1967 ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ 8000 ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦਾ ਦਰਖ਼ਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਚਿੜੀ ਦੀ ਚੁੰਜ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਪੀ.ਐੱਲ.ਓ. ਦੇ ਨੇਤਾ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫ਼ਾਤ ਨੇ ਯੂ ਐੱਨ ਓ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਉਹ ਤਾਰੀਖੀ ਫਿਕਰਾ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਿਸਟਲ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਚੁੰਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਫੜੀ ਚਿੜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸੀ- "ਯੂ ਵਾਂਟ ਦਿਸ - ਆਰ ਯੂ ਵਾਂਟ ਦਿਸ।"

ਇਹ ਉਹੀ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫ਼ਾਤ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਾਰਖਾਨਾ ਰੁਮਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਨੋਕ ਜਾਂ ਕੋਣਾ ਉਹਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਟਾਈਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਉਸ ਰੁਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲੇ 'ਤੇ ਲਪੇਟੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੁਮਾਲ ਦੀ ਡਿਜ਼ਾਇਨਿੰਗ ਦੇ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਹਨ। ਇਸ ਰੁਮਾਲ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਫ਼ੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿੱਚ ਨਾਬਰੀ ਤੇ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੌੜੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਹਨ ਉਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਪਾਰਕ ਰੂਟਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ, ਜੋ ਦਰਸਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਲਸਤੀਨ ਯੂਰਪ ਤੇ ਮੱਧ-ਪੂਰਬੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਹੈ, ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਰਗਾ, ਉਹ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਨਾਲ ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦਾ ਰੂਪਕ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੋ ਪੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਪੱਤੀਆਂ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬਰੂਦੀ ਧੂੰਆਂ ਉਡਦਾ ਹੈ, ਬੰਬ ਅੱਗ ਉਗਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਹ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ-

ਨੱਚੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨੱਚੋ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਚ
ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਚ!

ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ- ਪਤਲਾ ਸਰਜੀਕਲ ਕੱਪੜਾ ਜਿਸਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਢਾਕੇ ਦੀ ਮਲਮਲ' ਵਾਂਗ ਇਸ ਕੱਪੜੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪੱਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਟੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਗਾਜ਼ਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। 332 ਈ:ਪੂ: ਵਿੱਚ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਦੇ ਇਹ ਅਸੀਰੀਅਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਰੋਮਨਾਂ ਨੇ ਇਹਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਨਰਲ ਮਾਰ-ਇਬਨ-ਅਲ-ਆਸ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕ ਆਟੋਮਨ ਐਮਪਾਇਰ ਤੇ ਫਿਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜ ਕੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਫਲਸਤੀਨੀ ਅੱਜ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਧੌਂਸ ਅੱਗੇ ਉਹ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੰਜ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ-ਬੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਅਸੀਂ ਭੈਭੀਤ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਸਾਂ। ਤਦੋਂ ਬੇਟੀ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ, "ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?"

ਮਾਂ-ਬਾਪ ਚੁੱਪ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਤਾਂ ਰਹਿਮ-ਦਿਲ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸੀਜ਼-ਫਾਇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਪ ਉੱਪਰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੈਂਕੀ ਦੇਖਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦੋਂ ਉਹਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਗੋਲੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਲਈ ਮਨ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਨਫਰਤ

> *"ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਡਿਫੈਂਸ ਫੋਰਸ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਨ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਕੌਮੀ ਰੁੱਖ ਜ਼ੈਤੂਨ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੀਹਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਸਲ ਦੂਜੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰੇ, ਪੀਲੇ, ਮਾਇਲ ਹਰੇ, ਕਾਲੇ, ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੈਤੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਲ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਤੋੜਨ ਲਈ ਗਏ। ਪਰ ਡਿਫੈਂਸ ਆਰਮੀ ਨੇ ਤੋੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭੈਭੀਤ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰੇ ਪਏ ਹਨ।"*

ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਕਟ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਜਨੂੰਨੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਕਾ ਨਾਚ ਨੱਚਦੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ-

ਹੇ ਖ਼ੁਦਾ! ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਇਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ
ਜੋ ਇੰਨੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਸਲਣ, ਉਦਾਸੀ ਤੇ
ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ।
ਕੀ ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮਿਸ਼ਾਲ ਮਿਆਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਾਜ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਧਮੋਏ ਜਿਸਮਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਕਿਉਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋ? ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਉਸੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਵਾਨ ਔਰਤ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਦਾਦੇ/ਨਾਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਦਹਾਲੀ ਨਾਲ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹਗੀਰ ਬਣੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੌਰ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਅਰਬੀ ਤੇ ਹਿਬਰੂ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਰਬਾਂ ਤੇ ਤੁਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਡੇਰਿਟ ਸਿਲਵਰ ਮੈਨ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਗੇਟ ਆਫ ਮਰਸੀ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ- ਦੋਵਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ 2019 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਭਰੀ ਉਦਾਸੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚਾਕਲੇਟ ਤੇ ਮਿਠਾਈ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਹੱਥ ਬਾਪ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬੱਚਾ ਉਮਰੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2023 ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ 4500 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰੱਸੀ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ 1500 ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਿੱਜੇ ਕੱਪੜੇ ਖ਼ਮੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗ ਰਹੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਖੜ੍ਹੇ ਖੜੋਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ- "ਵ੍ਹਈ ਵਿੱਲ ਆਕੂਪਾਈ ਗਾਜ਼ਾ।"

ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੇ 1.5 ਬਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਆਇਲ ਤੇ 1.4 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਕਿਊਬਿਕ ਫੁੱਟ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਬੈਕਿੰਗ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਸੀਜ਼-ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਸੀਜ਼-ਫਾਇਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਫਿਰ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਈਟ ਫਾਸਫੋਰਸ ਇਨਸੈਂਡਰੀ ਵੈਪਨ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰੀ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ 60,000 ਇਮਾਰਤਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ 450 ਹਾਊਸ ਯੂਨਿਟ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕੂਲ, ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਏ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਜੂਦ ਮਿਟਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਕਲਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕੁਝ ਫਲਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਖਦੇੜ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭੁੱਖ ਤੇ ਬੇਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤੜਫਦੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੜ ਲੜ ਮਰ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਾਂਤਕ ਅੰਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਜੰਗ ਹਾਰ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਮਿਟ ਜਾਏਗਾ। ਯਾਸਰ ਅਰਾਫ਼ਾਤ ਦੀ ਪੀ.ਐੱਲ.ਓ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 'ਹਮਾਸ' ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਹਮਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਗੇ 5000 ਰਾਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਮਾਸ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਜਿੰਨੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਹਨ, ਰਾਕੇਟ ਦਾਗੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿਛਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਹਮਾਸ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਾਇਦ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸੀਜ਼-ਫਾਇਰ ਬੜਾ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਆਹ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਹੋ ਗਏ। ਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾ ਲਏ ਗਏ। ਇਹ ਆਸ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੇ ਬੰਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਉਡ ਰਹੇ ਸਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਸਫੇ ਵੱਲ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਯੂਨੀਸੈੱਫ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜੇਮਸ ਐਲਡਰ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੇ ਹਾਲ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਬੰਬ ਫਟਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੌ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਪੈਸਟੀ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਰੋਗੀ, ਸੜੇ ਹੋਏ, ਲਾਚਾਰ ਬੱਚੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਪਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਥਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਢੇਰੀ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਗਿਣ ਮਿਥ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ War on Children ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਮਲਬੇ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਵਿਲਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਡਿਫੈਂਸ ਫੋਰਸ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਨ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦਾ ਕੌਮੀ ਰੁੱਖ ਜ਼ੈਤੂਨ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੀਹਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਸਲ ਦੂਜੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰੇ, ਪੀਲੇ, ਮਾਇਲ ਹਰੇ, ਕਾਲੇ, ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੈਤੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਲ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਜ਼ੈਤੂਨ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਤੋੜਨ ਲਈ ਗਏ। ਪਰ ਡਿਫੈਂਸ ਆਰਮੀ ਨੇ ਤੋੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭੈਭੀਤ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰੇ ਪਏ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨ ਮਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਮੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਾਜ਼ਿਆਂ ਕੋਲ ਬੈਠੀਆਂ ਰੋਣਾ ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਇੰਤਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਜੰਮ ਕੇ ਪੱਥਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਉਲ੍ਹਾਮੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪਥਰਾਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗੁਆਚੇ ਸਾਹ ਮੰਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੀ ਡਾਇਣ ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਰ ਕੱਟੀ ਲਾਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਕੌਲ ਨਾਸਿਰਾ ਸ਼ਰਮਾ-

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ
ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੁੱਕੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ
ਬੇਗੁਨਾਹ ਬੱਚੇ, ਮਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਿਆਸਤ
ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕੌਣ ਵਰ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ
ਜਦੋਂ ਮੁਰਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਬੱਚਾ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਚੂਰ
ਭੁੱਖ, ਪਿਆਸ ਤੋਂ ਲਾਚਾਰ, ਚੀਕ ਉਠਦੇ 'ਮਾਂ'
ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਆਈ' ਦੀ ਥਾਂ
ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਦੋ ਅਜਨਬੀ ਹੱਥ, ਪੁਚਕਾਰਦੇ, ਪੂੰਝਦੇ ਨੇ
ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜੰਮੀ ਬਰੂਦੀ ਸਵਾਹ,
ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ ਮੱਲ੍ਹਮ,
ਫਿਰ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ
ਸਫੈਦ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ... ...

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਲੰਬਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੇ
6 ਸੁਨਹਿਰੀ ਨੁਕਤੇ

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ? ਜੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦੋ ਚਾਰ ਪਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੋਹਲਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਮਰਨ ਦੀ ਸੋਚਣ। ...ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਵੀ ਕਿਉਂ? ਆਖ਼ਿਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਕੀਬਾਂ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੀਅ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਸੌ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਵਧਾ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ, ਜਾਣੀਏ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲੱਭੇ ਗਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 6 ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨੁਕਤੇ ਹਨ।

ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਭਾਵੇਂ ਸੌਣ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 'ਸੋਨਾ' ਜਾਂ 'ਗੋਲਡ' ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਣਾ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਲੋਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੌਂਦੇ ਹਨ।

ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋ ਖ਼ੂਬ ਪਿਆਰ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਊਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦਿਮਾਗ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੌਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਮਿੱਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇ। ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿੱਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ, ਓਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਹੋਵੋਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿਊਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਿੱਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਓ।

ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ

ਭਲਾ ਕੌਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਸਵੰਦ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿੰਨਾ ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਓਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਤਣਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਤਣਾਅ ਹੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਆਸਵੰਦ ਲੋਕ ਮੁਸੀਬਤ ਸਮੇਂ ਵੀ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ।

ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ

ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜੁਮਲਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੈਸਾ ਭਾਵੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਕੀਨ ਮੰਨੋ ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਭ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵੀ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿਊਣ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕਮਾਓ। ਪੈਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੀ ਜਿਊਗੇ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵੀ ਰਹੋਗੇ।

ਧੀਰਜ ਰੱਖੋ

ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪੱਧਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੋ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ।

ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਖੋਜ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਕੁੱਤਾ ਜਾਂ ਬਿੱਲੀ ਪਾਲਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੋ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਨਹੀਂ ਪਾਲਦੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਸੇ ਕੁੱਤੇ ਜਾਂ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਜਿਊਂਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸਧਾਰਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੋ ਤੋਂ ਢਾਈ ਗੁਣਾ ਘਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਅਮਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਊਣ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੁਸਖਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਲੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚਿਆ ਪਰਖਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਇਕੱਲੇਪਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ

ਕਿਵੇਂ? ਦੂਰ ਕਰੀਏ

- ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇਪਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਸੋਚੋ।
- ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਓ।
- ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ੂਬ ਘੁਲੋ-ਮਿਲੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ੂਬ ਹੱਸ-ਬੋਲ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋ।
- ਆਪਣਾ ਮਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਆਦਿ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਲਗਾਓ।
- ਟੀ. ਵੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ।
- ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਧਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ੂਬ ਹੱਸੋ, ਬੋਲੋ।
- ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰੱਖੋ। ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੰਮ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਲਗਾਓ।
- ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਓ।
- ਜਦੋਂ ਮਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਕੱਲਾਪਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਓ।
- ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਹੋਵੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਫੋਟੋ ਐਲਬਮ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਕਿ ਮਨ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੌੜ ਜਾਵੇ।
- ਜੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹੋ।
- ਆਪਣਾ ਇਕੱਲਾਪਣ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਤ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਘੁੱਟਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਟਹਿਲਣ ਜਾਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਆਓ।
- ਇਕੱਲੇਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।

ਥਕਾਵਟ

ਥਕਾਵਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਨੀਂਦ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਆਇਰਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ, ਕੈਫ਼ੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਕਸਰਤ ਦੀ ਘਾਟ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਐਨਰਜੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹਨ ਕੁਝ ਉਪਾਅ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਚੁਸਤ-ਫੁਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ।

ਸਹੀ ਨੀਂਦ : ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ 8 ਘੰਟੇ ਦੀ ਨੀਂਦ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੀਂਦ ਅਤੇ ਘੱਟ ਨੀਂਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਸਤ ਤੇ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸੌਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤੇ ਸਹੀ ਨੀਂਦ ਲਓ।

ਸਹੀ ਭੋਜਨ : ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣਾ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨੀਂਦਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਮਹੂਿਸਸ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਜ਼ਮਾਤੰਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆਉਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਥਕਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਨੀਂਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਸਤ-ਫੁਰਤੀਲੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਵੇਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਰਜੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਨਰਜੀ ਸਵੇਰ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਖਾਧੇ-ਪੀਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਐਨਰਜੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਵਿਚ ਇਕਦਮ ਕਮੀ ਜਾਂ ਵਾਧਾ, ਇਹ ਲੜੀ ਥਕਾਵਟ ਤੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਬਨਾਉਟੀ

ਸ਼ੱਕਰ ਖਾਓ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਟੇ ਤੋਂ ਬਣੀ ਬ੍ਰੈੱਡ ਤੇ ਫਲ ਆਦਿ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਆਇਰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ। ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥਕਾਵਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਇਰਨ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਓ।

ਕੈਫ਼ੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਾ ਖਾਓ : ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ ਕੈਫ਼ੀਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਥਕਾਵਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜੋ ਲੋਕ ਕਾਫ਼ੀ ਦੀ ਆਦਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਸਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਚੁਸਤੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਥਕਾਵਟ ਤੇ ਨੀਂਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈਪਰਟੈਂਸ਼ਨ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਵਿਚ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਜੋ ਦਵਾਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟ ਵੀ ਹਨ। ਥਕਾਵਟ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਸਰਤ ਕਰੋ। ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਚੁਸਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਮਾਗ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਕਸਰਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਪਾਂ

ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਾਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਪ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਧੁੱਖਦਾ ਧੁੱਖਦਾ ਭਾਂਬੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸੌਦੇ ਸਾਧ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਪਾਂ ਪਿੰਡ ੱਚ ਲੱਗੇ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਵਾਂਗ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਓਨੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ 'ਸਾਧ ਦੇ ਘੋਚਰੇ ਕੱਢ ੱਤੇ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਮੱਕੂ ਬੰਨ੍ਹ ੱਤਾ। ਕੋਈ ਕਹੀ ਜਾਂਦੈ ਪੂਜ ੱਤਾ ਹਰਦੁਆਰੀ ਸੰਖ ਆਂਗੂੰ। ਕੋਈ ਕੁਸ ਤੇ ਕੋਈ ਕੁਸ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਫ਼ਲਾਨੇ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਘੱਟ ਤੇ ਘੜੀਸਿਆ ਬਾਹਲਾ'। ਉਸ ਗੱਲ ਵਾਂਗ ਸੌਦੇ ਸਾਧ ਪ੍ਰਤੀ ਗੱਲਾਂ ਘੱਟ ਤੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦੇ ਗੱਪ ਬਹੁਤੇ। ਗੱਪਾਂ ਦੇ ਚੁੱਟਲਕਿਆਂ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੁਝ ਬਣਿਐਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਿੱਬੜਿਆ। ਵੱਸ! ਐਵੇਂ ਜਾਭਾਂ ਦੇ ਭੇੜ। ਕੋਈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਖਿੱਚੀ ਫਿਰਦੈ, ਕੋਈ ਲੱਤ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਘਟੀਸ ਰਿਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੱਲ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਹੀ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁੱਝਦਾ ਅਗਲਾ ਓਵੇਂ ਕਹੀ ਜਾਂਦੈ।

ਸਕੂਲੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰਕੇ ਸੱਥ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘੇ ਜਾਂਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਸਟਰ ਬਣੇ ਗਿਆਨੀ ਜੱਸਾ ਸਿਉਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਜਗਪਾਲ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ੱਚ ਬੈਠੇ ਬਾਬੇ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਸਥਾ ੱਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, "ਪਾਲ! ਪੁੱਤ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਈਂ ਓਏ।"

ਬਾਬੇ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਜਗਪਾਲ ਮਾਸਟਰ ਇੱਕ ਦਮ ਕੂਹਣੀ ਮੋੜ ਮੁੜ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਕੋਲ ਇਉਂ ਆ ਬੈਠਾ ਜਿਮੇਂ ਵੜੇਵਿਆਂ ਵਾਲੀ ਬੋਰੀ ਖੂੰਜੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਸੱਥ ਵਾਲੇ ਥੜ੍ਹੇ ੱਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਜਗਪਾਲ ਬੋਲਿਆ, "ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ।"

ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਯਾਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮਾਹਟਰ ਲੱਗਿਆਂ ਵਿਐਂ, ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਖਬਰਾਂ ਖੁਬਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਆਹ ਸੌਦੇ ਸਾਧ ਆਲੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਕਿੱਥੋਂ ਕੁ ਤੱਕ ਅੱਪੜੀ ਐ। ਸੁਣਿਐਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਚਿੜੀ ਬਣ ਕੇ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ, ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਐ?"

ਬਾਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਸਟਰ ਮੁਸ਼ਕਣੀਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੈਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਤਾਂ ਗਾਮੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਾ ਸੁੱਖਾ ਆਵਦੇ ਦਰਾਂ ਮੂਹਰੇ ਖੜ੍ਹਾ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚਾਰ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਕਬੂਤਰ ਬਣ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ੱਤੇ ਉਘੜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹੈ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਦੀ ਬਣ ਗੀ ਬਈ ਬਾਬਾ ਗਿਆ ਕਿੱਥੇ। ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪੱਤ ਪੱਤ ਕਰਕੇ ਫਰੋਲ ੱਤੀ। ਅਕੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਥਿਆਇਆ ਨਾ, ਫੇਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਬਈ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚੋਂ ਰੂਹ ਪੋਸ਼ ਹੋ ਗੇ, ਥਿਆਹ ਨ੍ਹੀ ਰਹੇ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਅਕੇ ਮੋਦੀ ਕਹਿੰਦਾ 'ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਐ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਦੋ ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਆ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਰੋਟੀ ਖੁਆ ਕੇ ਭੇਜੂੰਗਾ। ਲੈ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਕਰੀਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ। ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨ੍ਹੀ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀਐ੍ਹ ਇਹੇ। ਇਹਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਪ ਖ਼ਬਰਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਐ ਬਾਬਾ ਜੀ।"

ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸੁਰਜਨ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਨੂੰਹ ਵੀ ਬਾਹਲ਼ੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਮਣ ਐ। ਉਹ ਪਤਾ ਕੀ ਬੋਲਦੀ ਐ, ਅਕੇ 'ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੁਬ੍ਹਾ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਸਰਸੇ ਆ ਕੇ ਨਹਾ ਕੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਐ ਰੋਹਤਕ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚ। ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕੈਦੀ ਜਾਗਦੇ ਐ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਘਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆਵਦੇ ਕਮਰੇ ੱਚ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਲੈ! ਕਮਰਾ ਦੇ ੱਤਾ ਉਹਨੂੰ ਪੰਜ ਤਾਰਾ ਹੋਟਲ ਦਾ।"

ਰਤਨ ਸਿਉਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਟਿੱਚਰ ੱਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਪੰਜ ਤਾਰਾ ਨ੍ਹੀ ਤਾਂ ਵੀਹ ਤਾਰਾ ਤਾਂ ਦੇ ਈ ਦਿੱਤਾ।"

ਪ੍ਰਤਾਪਾ ਭਾਊ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚੜ੍ਹਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾ ਮੰਗੂ ਕਹੀ ਜਾਂਦਾ ਬਈ ਅਸਲੀ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਖ ੱਗਲੈਂਡ ਉਠ ਗਿਆ, ਜੇਲ੍ਹ ੱਚ ਤਾਂ ਨਕਲੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਤਾੜੀ ਬੈਠੇ ਐ। ਅਸਲੀ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਥਿਆਇਆ ਨ੍ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ। ਲੈ ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਕੀ ਬੁੱਝੀਏ?"

ਭਾਨੇ ਕਾ ਗੋਗੜ੍ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਨਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਬਾਬਾ ਕਦੇ ਸੱਪ ਬਣ ਜਾਂਦੈ, ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਆਲੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਰਨ ਉਹਦੇ ਮਗਰ ਭੱਜਦੇ ਐ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਘੁੱਗੀ ਬਣ ਕੇ ਉਘੜ ਜਾਂਦੈ।"

ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਤਮਾ ਸਿਉਂ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਦੱਬੀ ਚੱਲੋ ਜਿਮੇਂ ਗੱਡੀ ਚੱਲਦੀ ਐ ਚਲਾਈ ਚੱਲੋ। ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਘੀਰੂ ਅਮਲੀ ਆਲੀ ਗੱਲ ਐ। ਜਿਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ੱਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਐ ਓਮੇਂ ਈ ਅਗਲਾ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੈ।"

ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚੋਂ

ਪ੍ਰਤਾਪੇ ਭਾਊ ਨੇ ਆਤਮਾ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਘੀਰੂ ਅਮਲੀ ਆਲੀ ਤਾਊ ਕਿਮੇਂ ਐਂ ਗੱਲ?"

ਆਤਮਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਖਾਸੇ ਚਿਰ ਦੀ ਗੱਲ ਐ। ਸੋਹਲ ਪੱਤੀ ਆਲਾ ਘੀਰੂ ਅਮਲੀ ਕੇਰਾਂ ਬੰਬਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੰਦ ਬਿੰਬਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਰੇਸ਼ਮ ਕਿਤੇ ਘੀਰੂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਂਕਲ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਠੀ ੱਤੇ ਬਹਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਡਾਕਦਾਰ ਦੇ ਲੈ ਤੁਰਿਆ। ਘੀਰੂ ਨੇ ਅਮਲ ਭੋਰਾ ਵੱਧ ਖਾ ਲਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਿਤੇ ਘੀਰੂ ਸ਼ੈਂਕਲ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਰੇਸ਼ਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਬਈ ਘੀਰੂ ਰਾਹ ਚੀ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਕਿਤੇ। ਜਦੋਂ ਰੇਸ਼ਮ ਨੇ ਖਾਸੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਬਈ ਘੀਰੂ ਤਾਂ ਸ਼ੈਂਕਲ ੱਤੇ ਈ ਹੈ ਨ੍ਹੀ। ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਪਿਆ ਘੀਰੂ ਨੂੰ ਭਾਲਣ। ਜਦੋਂ ਮੁੜੇ ਆਉਂਦੇ ਰੇਸ਼ਮ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬਈ ਘੀਰੂ ਤਾਂ ਆਹ ਬੈਠੈ ਖਤਾਨਾਂ ੱਚ ਕਾਂਹੀ ਦੇ ਬੂਝੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਈ। ਰੇਸ਼ਮ ਸ਼ੈਂਕਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਘੀਰੂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਐਥੇ ਕਿਮੇਂ ਬੈਠੈਂ ਓਏ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨ੍ਹੀ ਤੂੰ ਬਈ ਮੈਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆਂ', ਅਕੇ ਘੀਰੂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋਰ ੱਚ ਰੇਸ਼ਮ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਦੱਬੀ ਚੱਲ ਤੂੰ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਲੋਟ ਬੈਠੈਂ'। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੀਨਕ ਲੱਗੀ ਕਰਕੇ ਘੀਰੂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ੈਂਕਲ ਦੀ ਕਾਠੀ ੱਤੇ ਈ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦੈ। ਬਿੰਬਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਘੀਰੂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਸ਼ੈਂਕਲ ੱਤੇ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠੈਂ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਰ ਦੇ ਬੂਝੇ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਮਾਰੀ ਬੈਠੈਂ। ਉਘਠ ਸ਼ੈਂਕਲ ੱਤੇ ਬੈਠ'। ਰੇਸ਼ਮ ਕਹੀ ਜਾਵੇ 'ਤੂੰ ਬੈਠਾ ਕਿਮੇਂ ਐਂ', ਘੀਰੂ ਕਹੇ 'ਮੈਂ ਤਾਂ ਲੋਟ ਬੈਠਾਂ ਤੂੰ ਦੱਬੀ ਚੱਲ'। ਉਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਐ। ਜਿਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਪ ਸੁਝਦੀ ਐ, ਦੱਬੀ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਦੱਸ ਐ ਜਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲੱਗਦੈ।"

ਜੰਗੇ ਰਾਹੀ ਕਾ ਤੋਤੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਮਕੰਦੇ ਬਾਵੇ ਕੀ ਬੁੜ੍ਹੀ ਕਹਿੰਦੀ 'ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਲਾਂਗਰੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਾਸਤੇ ਰੋਟੀ ਤੇ ਦਾਲ ਭਾਜੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਐ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਰੋਟੀਆਂ ਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਮਸੋਸੇ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਐ। ਕਦੇ ਰੋਟੀਆਂ ਦੀ ਬਰਫੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਐ। ਜੇਲ੍ਹ ਆਲੇ ਜੋ ਮਰਜੀ ਦੇਈ ਜਾਣ, ਪਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਰੋਟੀਆਂ ਤੇ ਦਾਲ ਭਾਜੀ ਤੋਂ ਆਵਦੇ ਪਸੰਦ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਐ। ਅੰਬ ਦੇਂ ੱਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਫਾੜੀ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਸਾਬਤ ਅੰਬ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਐ। ੱਚਾਰ ਆਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਤੋਂ ਅਕੇ ਕੇਲੇ ਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਐ।"

ਮਦਨ ਪੰਡਤ ਕਹਿੰਦਾ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਉਂ ਵੀ ਸੁਣਿਆਂ ਅਕੇ ਬਾਬਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਇੱਟਾਂ ਆਲੇ ਥੜ੍ਹੇ ਦਾ ਪਲੰਘ ਬਣਾ ਕੇ ਭੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪੋਲੇ ਪੋਲੇ ਗੱਦੇ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਸੌਂਦੈ। ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕੈਦੀ ਉਘਠਦੇ ਐ, ਉਦੋਂ ਨੂੰ ਭੂਤਾਂ ਗੱਦੇ ਤੇ ਪਲੰਘ ਲੈ ਜਾਂਦੀਐ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਉਣ ਵੇਲੇ ਫੇਰ ਮੰਗਵਾ ਲੈਂਦਾ। ਕੋਈ ਸਮਝ ਨ੍ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਯਾਰ।"

ਜਾਗਰ ਸਿਉਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਮੈਂ ਇਉਂ ਸੁਣਿਐਂ ਬਈ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਵਦੀ ਬੈਰਕ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਆਲੇ ਓਧਰਲੇ ਪਾਸੇ ਦਰਵਾਜੇ ਵੱਲ ਗਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੀਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ੱਤਾ। ਅਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚਾਰੇ ਪਾਸੀਂ ਖੜ੍ਹ ਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਬੈਰਕ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਛੱਤ ੱਤੇ ਜਾ ਕੱਢਿਆ। ਕਹਿੰਦੇ ਬੈਰਕ ਨੂੰ ਇਉਂ ਘੁਮਾਈਂ ਫਿਰਦਾ ਜਿਮੇਂ ਜਰਗਾਮਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ੱਤੇ ਚੰਡੋਲ ਘੁੰਮਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ।"

ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਵੀ ਸੱਥ ੱਚ ਆ ਦੜਕਿਆ। ਬਾਬਾ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਨਾਥੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਓਏ ਸਣਾ ਬਈ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ! ਕੀ ਸੁਣ ਸਣਾ ਕੇ ਆਇਐਂ ਸਰਸੇ ਆਲੇ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਬਾਬੇ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਤੜ੍ਹ ੱਚ ਬੋਲਿਆ, "ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਈ ਸੀ ਬਾਬਾ ਪਾਖਰ ਸਿਆਂ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਾਂ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧ ਈ ਐ।"

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚੱਲ! ਸਰਸੇ ਆਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਕੀ ਹਾਲ ਐ ਉਹਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚ। ਕਹਿੰਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚੋਂ ਮੱਖੀ ਬਣ ਕੇ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਨਿੱਤ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀਉਂ ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਮੁੜਦੈ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਟਿੱਚਰ ੱਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਭਜਨੇ ਰਾਠ ਕੀ ਬੁੜ੍ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਐ 'ਪਿਤਾ ਜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਚਿੜੀਆਂ ਕਬੂਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਐ। ਤੜਕੇ ਨੂੰ ਹਾਜਰੀ ਲੱਗਣ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਫੇਰ ਹਾਜਰ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਅਕੇ ਕੈਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਜਦੋਂ ਰੱਬ ਈ ਜੇਲ੍ਹ ੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਕੀ ਕਰਨਾ'।"

ਸੱਥ ੱਚ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦਾ ਬਿਸ਼ਨੇ ਦਾ ਜੋਗਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਜੀ ੱਚ ਇਹ ਸਾਧ ਕਹੀ ਜਾਂਦੈ 'ਜੀਹਨੇ ਗੇਅਰ ਕਢਾਉਣੈ ਕਢਾਅ ਲੋ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੇਅਰ ਈ ਕੱਢਣ ਆਏ ਆਂ। ਲੈ ਦੱਸ ਬਾਬਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੇਅਰ ਕੱਢਦਾ ਕੱਢਦਾ ਆਵਦੇ ਈ ਗੇਅਰ ਕਢਵਾ ਕੇ ਬਹਿ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਗੰਡੇ ਭੋਲੇ ਕਾ ਜੰਟੀ ਦੱਸੇ, ਅਕੇ ਜਦੋਂ ਸਾਧ ਨੂੰ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਹਿ ੱਤਾ ਤਾਂ ਸਾਧ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ੱਤੇ ਇੱਟਾਂ ਰੋੜੇ ਚਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ੱਤੇ। ਓਧਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਵੀ ਕਸ ੱਤੀਆਂ ਫਿਰ ਨਬਜਾਂ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ੱਚ ਕਿਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲੀ ਰੇਲੋ ਮਾਈ ਘਿਰ ਗੀ। ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਡਾਂਗਾਂ ਪੈਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰੇਲੋ ਸਾਧ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਲੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਧ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋੜੇ ਡਲ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਨ ਲੱਗ ਜੇ ਤਾਂ ਰੇਲੋ ਪੁਲਸ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਲੇ। ਰੇਲੋ ਮਾਈ ਵਿੱਚ ਵਚਾਲੇ ਫਸੀ ਗਾਂਹ ਪਛਾਂਹ ਨੂੰ ਇਉਂ ਭੱਜੀ ਫਿਰੇ ਜਿਮੇਂ ਸੈਦੋ ਆਲਾ ਰੂਪਾ ਕੌਡੀ ਖੇਡਦਾ ਓਨਾਂ ਈਂ ਗਾਂਹਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਓਦੂੰ ਬਾਹਲ਼ਾ ਪਿਛਲ ਖੁਰੀ ਭੱਜਦਾ ਸੀ। ਅਕੇ ਰੇਲੋ ਦੋ ਢਾਈ ਘੈਂਟੇ ਸੈਦੋ ਆਲਾ ਰੂਪਾ ਈ ਬਣੀ ਫਿਰਦੀ ਰਹੀ, ਕਦੇ ਗਾਂਹ ਕਦੇ ਪਛਾਂਹ। ਹਾਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਟ ਖਾ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪੀ, ਫੇਰ ਚੱਕ ਕੇ ਹੱਥਪਤਾਲ ਲੈ ਗੇ।"

ਬਾਬੇ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਹੁਣ ਆ ਗੀ ਪਿੰਡ ਕੁ ਓਘੇ ਹਘਪਤਾਲ ਚੀ ਐ?"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਹੁਣ ਤਾਂ ਘਰੇ ਕੁਕੜੀ ਬਣੀ ਪਈ ਐ। ਹੁਣ ਸਾਧ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੋਂ ਇਉਂ ਡਰਦੀ ਐ ਜਿਮੇਂ ਚਿੱਕੜ ੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਗਾਰੇ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਸੂਰ ਤੋਂ ਕਤੂਰਾ ਡਰਦਾ ਹੁੰਦੈ।"

ਮਾਹਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਉਂ ਅਮਲੀਆ! ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਖੂ ਦਾਣਾ ਮਿਲਿਆ ਕੁ ਰੇਲੋ ਈ ਚੱਕ ਲਿਆਈ ਸਕਰ ਪਾਰਿਆਂ ਆਲਾ ਸਾਰਾ ਟੋਕਰਾ?"

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਵੰਡੇ ਦੀ ਕੁੱਟ ਰੇਲੋ ਮਾਈਂ ੱਤੇ ਈ ਪੈ ਗੀ। ਹੁਣ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਇਉਂ ਵਲ੍ਹੇਟੀ ਪਈ ਐ ਜਿਮੇਂ ਮੱਝ ਦੇ ਜੜਾਂ ੱਚੋਂ ਟੁੱਟੇ ਸਿੰਗ ੱਤੇ ਕਾਲੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਿਉਂ ਕੇ ਬੋਰੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਬਈ ਕਿਤੇ ਕੀੜੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਣ।"

ਬਾਬਾ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚੱਲੋ ਖਾਂ ਯਾਰ ਫੇਰ ਤਾਂ ਪਤੇ ਸੁਤੇ ਨੂੰ ਈ ਜਾ ਆਈਏ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਊਂ ਵਚਾਰੇ ਟੈਮ ਜਾ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਐ ਇੱਕ ਉਘਤੋਂ ਆਹ ਨਮੀਉਂ ਈ ਆਫਤ ਆ ਪਈ। ਚੱਲੋ ਉਘਠੋ ਚੱਲੀਏ।"

ਬਾਬੇ ਪਾਖਰ ਸਿਉਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਸੱਥ ੱਚ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਰੇਲੋ ਮਾਈ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਚੱਲ ਪਏ।

JARNAIL SINGH

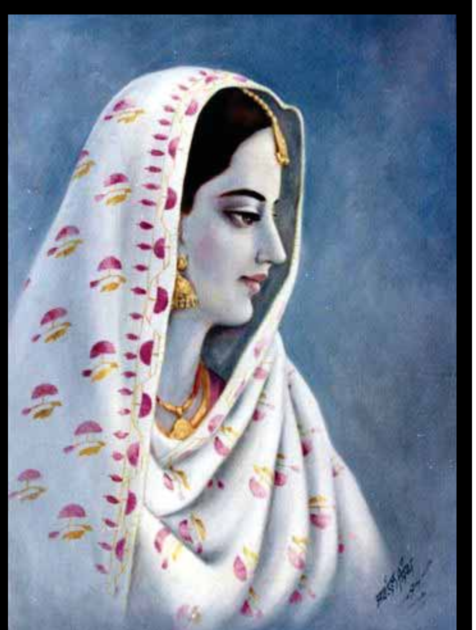

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

ਦੇਸੀ ਤੜਕਾ

ਬੇਹੱਦ ਸੁਆਦੀ ਪਨੀਰ ਮੱਖਣ ਮਸਾਲਾ

ਸਮੱਗਰੀ

- ਧਨੀਆ ਪਾਊਡਰ 1 ਚੱਮਚ
- ਗਰਮ ਮਸਾਲਾ 1/2 ਚੱਮਚ
- ਲਾਲ ਮਿਰਚ 1 ਚੱਮਚ
- ਸੁੱਕੀ ਮੇਥੀ 1 ਚੱਮਚ
- ਕੈਅਚਪ 1 ਚੱਮਚ
- ਟਮਾਟਰ ਪੇਸਟ 2 ਚੱਮਚ
- ਦੁੱਧ 220 ਮਿਲੀਲੀਟਰ
- ਮੱਖਣ 2 ਚੱਮਚ
- ਅਦਰਕ ਲਸਣ ਪੇਸਟ 2 ਚੱਮਚ
- ਫ੍ਰਾਈਡ ਪਿਆਜ਼ 1 ਚੱਮਚ
- ਨਮਕ 11/2 ਚੱਮਚ
- ਦੁੱਧ 220 ਮਿਲੀਲੀਟਰ
- ਪਨੀਰ 200 ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਧਨੀਆ ਗਾਰਨਿਸ਼ਿੰਗ ਲਈ

ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ :

1. ਇਕ ਬਾਊਲ 'ਚ 1 ਚੱਮਚ ਧਨੀਆ ਪਾਊਡਰ, 1/2 ਚੱਮਚ ਗਰਮ ਮਸਾਲਾ, 1 ਚੱਮਚ ਲਾਲ ਮਿਰਚ, 1 ਚੱਮਚ ਸੁੱਕੀ ਲਾਲ ਮੇਥੀ, 1 ਚੱਮਚ ਕੈਅਚਪ, 2 ਚੱਮਚ ਟਮਾਟਰ ਪੇਸਟ ਅਤੇ 220 ਮਿਲੀਲੀਟਰ, ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਾਈਡ ਰੱਖ ਦਿਓ।
2. ਫਿਰ ਇਕ ਪੈਨ 'ਚ 2 ਚੱਮਚ ਮੱਖਣ ਗਰਮ ਕਰਕੇ 2 ਚੱਮਚ ਅਦਰਕ ਲਸਣ ਪੇਸਟ ਪਾਓ ਅਤੇ 2 ਤੋਂ 3 ਮਿੰਟ ਲਈ ਭੁੰਨ ਲਓ।
3. ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ 1 ਚੱਮਚ ਫ੍ਰਾਈਡ ਪਿਆਜ਼ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਕਸ ਕਰ ਲਓ।
4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਮਿਸ਼ਰਣ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 3 ਤੋਂ 5 ਮਿੰਟ ਲਈ ਪਕਾਓ।
5. ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ 11/2 ਚੱਮਚ ਨਮਕ, 220 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ ਮਿਕਸ ਕਰ ਲਓ।
6. ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ 200 ਗ੍ਰਾਮ ਪਨੀਰ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ 3 ਤੋਂ 5 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਪਕਣ ਦਿਓ।
7. ਤੁਹਾਡਾ ਪਨੀਰ ਮੱਖਣ ਮਸਾਲਾ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਨੀਏ ਨਾਲ ਗਾਰਨਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਥਾਈ ਸਟਾਈਲ ਮੂੰਗਫਲੀ ਨੂਡਲਸ

ਸਮੱਗਰੀ

- ਪੀਨਟ ਬਟਰ 140 ਗ੍ਰਾਮ
- ਗਰਮ ਪਾਣੀ 60 ਮਿਲੀਲੀਟਰ
- ਸੋਇਆ ਸਾਓਸ 40 ਮਿਲੀਲੀਟਰ
- ਸ਼ਹਿਦ 2 ਚੱਮਚ
- ਸ਼੍ਰੀਰਾਚ ਸਾਓਸ 2 ਚੱਮਚ
- ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ 2 ਚੱਮਚ
- ਅਦਰਕ ਦੀ ਪੇਸਟ 1 ਚੱਮਚ
- ਲਸਣ ਦੀ ਪੇਸਟ 1 ਚੱਮਚ
- ਤਿਲ ਦਾ ਤੇਲ 1 ਚੱਮਚ
- ਪਾਣੀ 1 ਲੀਟਰ
- ਸਪਘੇਟੀ 340 ਗ੍ਰਾਮ
- ਨਮਕ 1/2 ਚੱਮਚ
- ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ 100 ਗ੍ਰਾਮ
- ਖੀਰਾ 75 ਗ੍ਰਾਮ
- ਗਾਜਰ 75 ਗ੍ਰਾਮ
- ਹਰਾ ਪਿਆਜ਼ 30 ਗ੍ਰਾਮ
- ਧਨੀਆ 20 ਗ੍ਰਾਮ
- ਭੁੰਨੀ ਹੋਈ ਮੂੰਗਫਲੀ 90 ਗ੍ਰਾਮ
- ਤਿਲ ਦੇ ਬੀਜ ਗਾਰਨਿਸ਼ਿੰਗ ਲਈ

ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਊਲ 'ਚ 140 ਗ੍ਰਾਮ ਪੀਨਟ ਬਟਰ, 60 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ, 40 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਸੋਇਆ ਸਾਓਸ, 2 ਚੱਮਚ ਸ਼ਹਿਦ, 2 ਚੱਮਚ ਸ਼੍ਰੀਰਾਚ ਸਾਓਸ, 2 ਚੱਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ, 1 ਚੱਮਚ ਅਦਰਕ ਦੀ ਪੇਸਟ, 1 ਚੱਮਚ ਲਸਣ ਪੇਸਟ ਅਤੇ 1 ਚੱਮਚ ਤਿਲ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਮਿਕਸ ਕਰ ਲਓ।
2. ਫਿਰ ਇਕ ਪੈਨ 'ਚ 1 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਚ 340 ਗ੍ਰਾਮ ਸਪੈਗੇਟੀ, 1/2 ਚੱਮਚ ਨਮਕ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਬਾਲ ਲਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਛਾਣ ਕੇ ਬਾਊਲ 'ਚ ਕੱਢ ਲਓ।
3. ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ, 75 ਗ੍ਰਾਮ ਖੀਰਾ, 75 ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਜਰ, 30 ਗ੍ਰਾਮ ਹਰਾ ਪਿਆਜ਼,20 ਗ੍ਰਾਮ ਧਨੀਆ ਅਤੇ 90 ਗ੍ਰਾਮ ਭੁੰਨੀ ਹੋਈ ਮੂੰਗਫਲੀ ਮਿਕਸ ਕਰੋ।
4. ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਮਿਸ਼ਰਣ ਪਾਓ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਕਸ ਕਰ ਲਓ।
5. ਤੁਹਾਡੇ ਥਾਈ ਮੂੰਗਫਲੀ ਨੂਡਲਸ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਲ ਨਾਲ ਗਾਰਨਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਐਪ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫੋਟੋ, ਵੀਡੀਓ, ਰੀਲਜ਼ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਈ ਲੋਕ ਲੋਕਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਣ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਮੈਟਾ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੋਟੋ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਟਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਹੁਣ ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਆਗੁਮੈਂਟਿਡ ਰਿਐਲਿਟੀ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿਸਣਗੇ।

ਫੋਟੋ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਥਰਡ ਪਾਰਟੀ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰਜ਼ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾ ਕੇ ਪੋਸਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਫੀਚਰ ਜਨਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਫਿਲਟਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਊਟੀ ਫਿਲਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਗਲਤ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਰੋਕਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਏ.ਆਈ.

ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏ. ਆਈ. ਤਕਨੀਕਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਏ. ਆਈ. ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਅਸਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਡੇਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ. ਆਈ. ਅਧਾਰਤ ਟੂਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਅਲੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫਲੈਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸੈਨ ਡਿਏਗੋ ਦੇ ਰੈਡੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਝੂਠ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ 'ਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੂ-ਟਿਊਬ, ਟਿੱਕ-ਟਾਕ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ

ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏ. ਆਈ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਅਧਿਐਨ 'ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਗਿਆਨ' ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ. ਆਈ. ਤਕਨੀਕਾਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਫਰਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੈ।

ਐਪਲ ਨੇ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਆਈ.ਓ. ਐਸ. 18

ਐਪਲ ਨੇ iOS 18 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਈਫੋਨ 16 ਦੀ ਲਾਂਚਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ iOS 18 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਅੱਜ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਪਲ ਨੇ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਲਈ iOS 18 ਅਪਡੇਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਪਲ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਈਫੋਨ ਅਪਡੇਟ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰੋਲਆਊਟ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਡੇਟ 2018 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ i Phones ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ i Phone 16 ਸੀਰੀਜ਼, i Phone 15 ਸੀਰੀਜ਼, i Phone 14 ਸੀਰੀਜ਼, i Phone 13 ਸੀਰੀਜ਼, ਆਈਫੋਨ 12 ਸੀਰੀਜ਼, i Phone 11 ਸੀਰੀਜ਼, i Phone

XS, i Phone XS Max,i Phone XR ਅਤੇ Phone SE2, i Phone SE3 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ iOS 18 ਅਪਡੇਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ 'ਚ ਕਸਟਮ ਹੋਮ ਸਕਰੀਨ ਲੇਆਊਟਸ, ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਟਰੋਲ ਸੈਂਸਰ, ਆਈ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ, ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਹੈਪਟਿਕਸ, ਮੋਸ਼ਨ ਕਿਊਜ਼, ਸਫਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਪਸ ਐਪ 'ਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਫੋਟੋਜ਼ ਐਪ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਐਪਲ ਹੈਲਥ ਇਕੋਸਿਸਟਮ, ਨਵੇਂ ਆਈਮੈਸੇਜ ਫੀਚਰਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਅਪਡੇਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਫੋਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਾਫੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਈਫੋਨ 'ਚ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ ਨਾਲ ਕਈ ਕੰਮ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਬੋਲ ਪੰਜਾਬੀ

ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉਪੰਜਾਬੀ?
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਛੱਡਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਤੁਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀਤਾਰੀਖ਼ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਰੋਲੋ ਇਸ ਨੂੰ।
ਗੈਰਤ ਮੰਦੋ ਤੁਸੀ ਬੋਲੋ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਦਰ-ਦਰ ਤੇ ਕਿਉ ਧੱਕੇ ਪਏ ਖਾਉ।
ਰੂਹ ਦੇਜਦ ਹੈ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਚੜ੍ਹਦੇ-ਲਹਿੰਦੇ,ਪੂਰਬੋਂ-ਪੱਛਮ।
ਦੁਨੀਆਂ ਚੱਕਰ ਗੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ।
ਖੋਲ੍ਹਣ ਲੇਖਕ ਪੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਉੱਚਾ ਇਹਦਾ ਨਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰਕੇ।
ਵਜਾਈਏ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਢੋਲ ਪੰਜਾਬੀ।
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?
ਸਭ ਬੋਲੀਆਂ ਹੀ ਵਧੀਆ ਭਾਵੇਂ।
'ਬੁੱਟਰ' ਹੈ ਅਨਮੋਲ ਪੰਜਾਬੀ
ਲੋਕੋ ਵੇ! ਕਿਉ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾਉ ਪੰਜਾਬੀ?

ਡਾ: ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬੁੱਟਰ

ਜੰਗ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ

ਜੰਗ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਅਣਭੋਲ
ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਨੇ
ਜਿਵੇਂ ਝੱਖੜ ਦਿੱਤੇ ਖੋਰ
ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਫੌਜ
ਦਿੱਤੀ ਇੱਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਰ
ਛੇ ਸੌ ਗੱਡੀ ਚਾੜ੍ਹ ਤੇ
ਬਾਕੀ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੋੜ
ਪੱਥਰਾਂ ਵੱਟੇ ਤੱਕੜੀ
ਫੁੱਲ ਗਏ ਸਿੰਘ ਤੋਲ
ਚੜ੍ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਚਾੜ੍ਹਨੀ
ਜੰਗ ਦੀ ਐਸੀ ਲੋਰ ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ

ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਕਿਤੇ ਖਾ ਨਾ ਜਾਣ ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ
ਕੱਟ ਬੇੜੀਆਂ, ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਅਸਾਂ
ਬਿਜਲੀ ਸੀ ਬੱਧੀ
ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਹਟਾਓ
ਕਾਲੇ ਪੰਧ ਇਹ ਲੰਮੇਰੇ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਚੁਰਾ ਕੇ
ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਭੱਜ ਚੱਲੇ
ਅਸੀਂ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਵੈਰੀ
ਅਸਾਂ ਵੰਡਣੇ ਸਵੇਰੇ
ਸਾਡੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਖਦੇ ਨੇ
ਰੋਹ ਦੇ ਚਿੰਗਾੜੇ
ਅਸੀਂ ਹਿੰਮਤਾਂ ਦੇ ਜਾਏ
ਸਾਡੇ ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਜੇਰੇ।
ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ਼ ਕਾਲ਼
ਜਿਹੜਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਤੁਸਾਂ ਨੇ
ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੂਕੂ
ਜਦੋਂ ਹੋਣਗੇ ਨਿਬੇੜੇ।
ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਸਾਡਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਮੋੜੋ
ਕਿਤੇ ਖਾ ਨਾ ਜਾਣ ਚੰਦਰੇ ਹਨੇਰੇ।

ਮਨਜੀਤ ਇੰਦਰਾ

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

ਓ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ,
ਓ ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਪਿਆਰਿਆ।
ਹੇ ਰਿਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆ,
ਹੇ ਵੇਦ ਰਚਾਉਣ ਵਾਲਿਆ!
ਹੈ ਮਿੱਠੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦਿਆ,
ਮਨਮੋਹਨੇ ਸੁੱਧ ਸੁਭਾ ਦਿਆ।
ਪੰਜ ਵਹਿਣ ਵਗਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਦਸ ਗੁਰੂ ਖਿਡਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਣਿਆ,
ਹੱਕ ਖ਼ਾਤਰ ਜਿੰਦ ਲੁਟਾਣਿਆ।
ਹੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮੱਥਿਆ,
ਅਣਖੀ ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਭੱਥਿਆ।
ਹੇ ਖੁਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤਵਾਲਿਆ,
ਸਭਰਾਂਵਾਂ ਚਿਲੀਆਂ ਵਾਲਿਆ।
ਹੇ ਪ੍ਰੇਮ ਝਨਾਂ ਦਿਆ ਮਾਲਕਾ,
ਹੇ ਰਾਂਝਣ ਦਿਆ ਪਾਲਕਾ।
ਕੋਮਲ ਹੁਨਰਾਂ ਦਿਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ,
ਹੇ ਵਾਰਸ ਦਿਆ ਵਾਰਸਾ।
ਹੇ ਚੰਨਾ ਸ਼ਾਹ ਚਾਤਾਂ ਦਿਆ।
ਹੇ ਇੰਦਰਾ ਬਰਸਾਤ ਦਿਆਂ ।
ਹੇ ਘਟਾ ਝੁਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆ,
ਕੂਲ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆ।
ਹੇ ਮੋਰ ਨਚਾਵਣ ਵਾਲਿਆ,
ਪੰਛੀ ਪਰਚਾਵਣ ਵਾਲਿਆ।
ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਦਿਆ ਸਹਾਰਿਆ।
ਉੱਚੇ ਇਕਬਾਲ ਪਿਆਰਿਆ।
ਮੈਂ ਇਕੋ ਗੱਲ ਹਾਂ ਭਾਲਦਾ,
ਮਹਿਰਮ ਕਰ ਆਪਣੇ ਹਾਲ ਦਾ ।

ਲੇਖਕ : ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ

ਮੇਰੀ ਇਹ ਲੜਾਈ

ਮੇਰੀ ਇਹ ਲੜਾਈ ਹਕੂਕ ਲਈ
ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਹੈ ਗਰੂਰ ਨਹੀਂ ।
ਨਹੀਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਪਰ
ਮੈਨੂੰ ਬੇੜੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਤੇ ਤੂੰ ਸ਼ੁਬ੍ਹਾ ਕਰੇਂ
ਤੇ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਜਿਬ੍ਹਾ ਕਰੇਂ ,
ਤੂੰ ਜੀਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਣਦੈਂ ਛਾਣਦੈਂ
ਇਹਨਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਤੇ ਬੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਮੇਰੀ ਕਮਾਨ ਹੈ ,
ਸੂਹੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਨ ਹੈ ;
ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਅਲਹਿਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨੇ ,
ਮੇਰੀ ਟੋਰ ਬੇ- ਸ਼ਾਊਰ ਨਹੀਂ ।

ਐ ਜ਼ਮਾਨੇ ਇਓ ਨਾ ਤਿਲਮਿਲਾ ,
ਮੇਰੇ ਸ਼ੌਕ ਤੇ ਫ਼ਤਵੇ ਨਾ ਲਾ ;
ਇਹ ਹੈ ਗੈਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ,
ਇਹਨੇ ਝੁਕਣਾ ਤੇਰੇ ਹਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਸੱਚ ਹੈ ਅਗਰ ਤੂੰ ਪੁਚਾ ਸਕੇਂ
ਨਿਰਾ ਛਲ ਹੈ ਤੇਰੇ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ;
ਉਹਨੂੰ ਚਾਨਣਾ ਕੀ ਕਬੂਲਣਾ ,
ਜੀਹਦੀ ਸੋਚ ਅੰਦਰ ਨੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਇਹ ਵਰਜਣਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ
ਬੰਧਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਹੈ
ਦੇਣੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਂਹ ਕਦੇ ,
ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਰਾਹ ਔਝੜੇ ਤਨਹਾ ਡਗਰ
ਤੰਗ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਫ਼ਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਗਰ ,
ਮੇਰੇ ਹੌਸਲੇ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧਾ

ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਬੜ੍ਹਕ

ਜਿੱਤ ਕਿਹੜਾ ਕਾਬਲ ਕੰਧਾਰ ਲਿਆ,
ਹੋਇਆ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਫਿਰੇ ਗੁਲਤਾਨ ਮੱਦੀ।
ਫਿਰੇ ਭੁਗਤਦਾ ਕਰੇ ਗੁਨਾਹ ਜਿਹੜੇ,
ਬੈਠਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਅਸਮਾਨ ਮੱਦੀ।

ਆਇਆ ਛੁੱਟ ਕੇ ਤਾਂ ਰਗੜ ਗੋਡੇ,
ਕਰਦਾ ਕਾਹਦਾ ਫਿਰੇ ਗੁਮਾਨ ਮੱਦੀ
ਠੰਢ ਬੇਜਤੀ ਲੱਗੇ ਸ਼ਰਮ ਓਹਨੂੰ,
ਅਣਖ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜੀਹਦੇ ਕਾਣ ਮੱਦੀ।

ਐਡੀ ਕਿਹੜੀ ਜਿੱਤ ਗੁਰਜ ਲਈ,
ਫੋਕਾ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰੇ ਭਲਵਾਨ ਮੱਦੀ।
ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀਆਂ ਦਾ,
ਨਿੱਕਲਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੈਤਾਨ ਮੱਦੀ।

ਜਾਵੇ ਲੱਥ ਹਯਾ ਸ਼ਰਮ ਜੀਹਦੀ,
ਉਹਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਦਿਸੇ ਜਹਾਨ ਮੱਦੀ।
ਜਾਂਦਾ ਕਰ ਜੋ ਸਿਆਸਤ ਪਾਸ 'ਭਗਤਾ',
ਓਦੂੰ ਵੱਧ ਨਾ ਕੋਈ ਬੇਈਮਾਨ ਮੱਦੀ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ 'ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ'
+1-604-751-1113

ਰੰਗ ਬਦਲਦੀ ਦੁਨੀਆ

ਦੁਨੀਆ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ
ਪਿੱਛੇ ਭੱਜੀ ਫਿਰਦੀ ਏ
ਅਕਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ,
ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਰਦੀ ਚੰਦਰੀ,
ਚਿੱਟੇ ਧੌਲਿਆਂ ਦੀ
ਧੌਲੇ ਛੱਡਕੇ ਧੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਮਾਂ ਤਰਸਦੀ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ,
ਪੁੱਤ ਪਰਦੇਸੀਆ ਨੂੰ
ਜੋ FACE TIME ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਹੀਰ ਲਾਈਕ ਨੀ ਕਰਦੀ,
ਮੱਝਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਂਝਣ ਨੂੰ
ਉਹ ਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਹੇਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਟਿੱਕ ਟੌਕ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੀ
ਕਮਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ,
ਬੇਇਲਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਸ਼ਾਮ ਸਵੇਰੇ ਪੋਸਟ ਪਾ ਕੇ,
ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਲੜਦੇ ਆ
Facebook ਵੀ ਵਿਹਲਿਆਂ ਦੀ,
ਮੁਹਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਸਮਾਂ,
ਖਾਧੀਆਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ
ਉਹ ਵੀ ਚੰਦਰੀ ਗੈਰਾਂ ਦੀ,
ਮੁਮਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ
ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪੱਗ ਦੀ
ਝਾਲਰ ਆਂ ਸੱਜਣਾ
ਡਾਣਸੀਵਾਲੀਆ ਕਿਸੇ ਦੇ
ਸਿਰ ਦਾ, ਤਾਜ ਹੋ ਗਈ ਏ

ਲੇਖਕ : ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡਾਨਸੀਵਾਲ
ਸੰਪਰਕ : 778 863 2472

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ

ਦੇਸਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੇ।
ਘਰਾਂ ਵਾਲਿਓ ਅਪਣੇ ਘਰ ਅੰਦਰ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰਾਹੁਣਿਆਂ ਦੇ।

ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਿਓ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਏ,
ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ।
ਕਿਸੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੱਲੜੇ ਰੁੱਖ ਵਾਂਙੂੰ,
ਧੁੱਪਾਂ ਛਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਡੋਲਨਾ ਵਾਂ।

ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਲੱਭਨਾ ਵਾਂ,
ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਟੋਲ੍ਹਨਾ ਵਾਂ।
ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ , ਤੁਸੀਂ ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀਂ ਬੇਘਰੇ , ਅਸੀਂ ਪਰਦੇਸੀ ।

ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲੀਤਾ,
ਅਸਾਂ ਰੋ ਕੇ ਅੱਖ ਪਰਚਾ ਲੀਤੀ।
ਤਾਰੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਚਮਕੇ ,
ਜਿਹਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਆਸ ਪੁੱਗੀ।

ਜੀਵੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰਾ, ਜੀਵਣ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ,
ਅਸੀਂ ਆਏ ਦੁਆਵਾਂ ਇਹ ਦੇ ਚੱਲੇ।
ਚਾਰੇ ਕੰਨੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਵੇਖ ਖਾਲੀ,
ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਨਾਹੀਂ ਕੁਝ ਲੈ ਚੱਲੇ।

ਏਸ ਮਿੱਟ ਦੀ ਕੁੱਖ 'ਚ ਮਾਂ ਮੇਰੀ,
ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਹੈ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ ।
ਏਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਹੋਏ ਨੀਰ ਮੇਰੇ,
ਏਥੇ ਆਸ ਤੜਫੀ ਮੇਰੀ ਹੂਕ ਬਣ ਕੇ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ 'ਚ ਖੇਡਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਰੋ ਲਈਏ।
ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲੜੇ ਫੋਲ ਕੇ ਤੇ ,
ਦੁਖੀ ਕਰ ਲਈਏ ਦੁਖੀ ਹੋ ਲਈਏ।

ਐਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ,
ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਨਮਾਣੇ ਸਾਂ ਫੁੱਲ ਯਾਰੋ।
ਐਸ ਆਲ੍ਹਣਿਉਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਬੋਟ ਅਸੀਂ,
ਕੋਈ ਚੁੱਕੇ ਨ ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਯਾਰੋ।

ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਏਥੇ ਤੜਫਦਾ ਏ,
ਅੱਧਾ ਦਿਲ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਰੁਲ ਯਾਰੋ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਵਾਂ 'ਚ ਧੜਕਦੇ ਸਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਗਏ।
ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਕੀ ਬਣਦੇ,
ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਹੋ ਗਏ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਏ।

ਲੇਖਕ : ਅਹਿਮਦ ਰਾਹੀ

ਪਾਣੀ

ਧਰਤੀ ਸਾਡੀ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ,
ਪਰ ਪਾਣੀ ਬਿਨ ਘੋਰ ਹਨੇਰਾ।
ਗੰਦਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਤੂੰ ਬੰਦਿਆ,
ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ।
ਅਕਲ ਤੇਰੀ ਪਰ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਈ,
ਪਾਣੀ ਬਿਨ ਨੀ ਸਰਨਾ ਤੇਰਾ।
ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰੇਂਦਾ,
ਲਾਹਣਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਘੇਰਾ।
ਸਾਇੰਸ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਵਾਧੂ,
ਪਰ ਪਾਣੀ ਨਾ ਬਣਿਆ ਤੇਰਾ।
ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਨ ਇਹ ਪਾਣੀ,
ਫਿਰ ਸਿਰ ਹੈ ਕਿਉਂ ਫਿਰਿਆ ਤੇਰਾ?
ਧਰਤੀ ਸਾਰੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜੂ,
ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਿਹਾ ਨਾ ਪਾਣੀ ਤੇਰਾ।
ਇਹ ਅਣਮੁੱਲ ਸੌਗਾਤ ਕੁਦਰਤੀ,
ਰੋੜੀ ਜਾਵੇਂ ਖਾਲ ਬਥੇਰਾ।
ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਾਲ ਅਸਾਡਾ,
ਮੌਤ ਨੇ ਆ ਕੇ ਪਾਉਣਾ ਘੇਰਾ।
ਅੱਜ ਬੋਤਲ ਹੈ ਲਗਦੀ ਸਸਤੀ,
ਮੁੱਕੂ 'ਸੁੱਖਿਆ' ਰੋਊਂ ਬਥੇਰਾ।

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਓਹਦੇ ਦੇਸ਼

ਲੈ ਕੇ ਘਸਮੈਲ਼ਾ ਜਿਹਾ ਖੇਸ
ਤੁਰਿਆਂ ਜਾਵਾਂ ਓਹਦੇ ਦੇਸ਼ ।
ਜਟਾਵਾਂ ਬਣੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੇਸ ।
ਉਹਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਆਵੇ ਭੇਸ ।

ਉਹ ਤਾਂ ਮਹਿਕੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਵਾਂ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ ਇਹੀ ਦੁਆਵਾਂ ।
ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵਾਂ।
ਹੋਵਣ ਸੱਜਣ ਦੀਆਂ ਉਹ ਰਾਹਵਾਂ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਾਂਗ ਫਕੀਰਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ।
ਉਹਦੀ ਮੌਜ 'ਚ ਉੱਠਦਾ ਬਹਿੰਦਾ।
ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ।
ਕਾਹਤੋਂ ਦਰਦ ਜੁਦਾਈਆਂ ਸਹਿੰਦਾ।

ਉਹਦੇ ਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਨੀਂ ਸਰਦਾ ।
ਹੁਣੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਐ ਘਰ ਦਾ ।
ਬੂਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਐ ਦਰ ਦਾ ।
ਅਰਜ਼ਾ ਦਿਲ ਪਿਆ ਐ ਮਰਦਾ ।

ਪਹਿਲਾਂ ਨੱਕ ਬੁੱਲ੍ਹ ਜਿਹਾ ਵਟਾਇਆ ।
ਆਹ ਤਾਂ ਮੰਗਣ ਫੱਕਰ ਆਇਆ ।
ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਆਟਾ ਪਾਇਆ ।
ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਾਇਆ ।

ਓਦੋਂ ਗੀਤ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗਾਈਏ ।
ਜਦ ਵੀ ਸੱਜਣ ਮੂਹਰੇ ਆਈਏ ।
ਉਹਦੀ ਖੈਰ 'ਚ ਮਿਲ ਗਈ ਮੁਕਤੀ ।
ਕਿਉਂ ਨਾ ਐਥੇ ਈ ਮਰ ਜਾਈਏ ।

ਲੇਖਕ : ਅਰਜ਼ਪ੍ਰੀਤ

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਹਰ ਹਾਲ ਗਿਰਾਂ ਧੁਖਦਾ
ਡੁੱਬਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ
ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਆਈ
ਸ਼ਾਇਦ ਕਿ ਬਹਾਰ ਆਈ
ਖੇਤੀ ਬਿਨ ਪਾਣੀ ਦੇ
ਬੀਜੀ ਵੀ ਉਗਾਈ ਵੀ
ਸੁੱਤਾ ਏਂ ਤਾਂ ਜਾਗ ਦਿਲਾ
ਧੁੱਪ ਡਾਢੀ ਚੜ੍ਹ ਆਈ

ਖੇੜਿਆਂ ਵੱਲ ਬੰਦ ਰੱਖਿਓ
ਮੇਰੀ ਕਬਰ ਦੀ ਬਾਰੀ ਨੂੰ
ਚੰਨ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਓ
ਕਿੰਝ ਹੀਰ ਸੀ ਕੁਰਲਾਈ

ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ
ਪੀਰਾਂ ਵੱਲ ਕੰਡ ਕਰਨੀ
ਨਗ਼ਮੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮਿਟਣਾ
ਮਿਟ ਜਾਣੀ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ
ਉੱਚਿਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਇਕ ਮੈਂ ਹੀ ਗੁਨਾਹੀ ਸਾਂ
ਕੁਝ ਜਾਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ
ਆਪਣੀ ਨਾ ਸਮਝ ਆਈ

ਥਲ ਲਾਟ ਕਿਵੇਂ ਮੱਚੀ
ਚੰਨ ਖ਼ਾਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ
ਗਾਉਣਾ ਵੀ ਤੇ ਰੋਣਾ ਵੀ
ਮੁਕਦੀ ਨਹੀਂ ਤਨਹਾਈ

ਛੱਡ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਨੂੰ
ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਜੀਵੇ
ਉੱਚੇ ਨੇ ਸੋ ਤੇਰੇ ਨੇ
ਇਕ ਬਾਤ ਸਮਝ ਆਈ

ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ
ਫੱਗਣ ਦਾ ਚੰਨ ਚਮਕੇ
ਮਿੱਠਾ ਤੇਰਾ ਸੁਰ ਸਰਗਮ
ਕੋਈ ਗ਼ਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਗਾਈ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਰੀਕੇ

ਲੇਖਕ : ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ
ਸੰਪਰਕ : 97791-18066

ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਾਪਿਆਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤਾਤ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ , ਜਦਕਿ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ, ਸਮਝਣਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸਭ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੇ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੋਵੇ ਕੰਮਕਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਮਾਪੇ ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਕੱਢਦੇ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪਾੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਭੈਅ, ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਪਾਉਂਦੇ । ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ,ਗੱਲਾਂ ,ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਇਕੱਲਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ, ਭੈਅ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ-

1. ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸਰੋਤੇ ਬਣੋ: ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਓ। ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣਿਆਂ ਜਾਂ ਅਣਗੌਲਿਆ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ।
2. ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ: ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਝਲਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਟੁੱਕ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।
3. ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਓ: ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਆਲੋਚਨਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ।
4. ਉਮਰ-ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ: ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਸੰਚਾਰ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੋ।ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੋ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ।
5. ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਰੱਖੋ: ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਦੋਵੇਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਕਾਹਲ ਨਾ ਕਰਕੇ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ।
6. ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਓ: ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ।
7. ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ: ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰੋ।
8. ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਂ ਰੱਖੋ: ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਬਣਾਓ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁੜਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਰੁਟੀਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
9. ਇੱਕ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਬਣੋ: ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਆਦਰਯੋਗ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ।
10. ਸਹਾਇਕ ਬਣੋ: ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਬਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਸੁਣੋ।

ਇਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਹਨ, ਜਿੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨਗੇ, ਉਨੇਂ ਹੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਾਪੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕੋ । ਤੁਹਾਡਾ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਤੁਹਾਡਾ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

* ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇਪਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਸੋਚੋ।
* ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਓ।
* ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਘੁਲੋ-ਮਿਲੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਹੱਸ-ਬੋਲ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋ।
* ਆਪਣਾ ਮਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਆਦਿ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਲਗਾਓ।
* ਟੀ. ਵੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ।
* ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਧਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੂਬ ਹੱਸੋ, ਬੋਲੋ।
* ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰੱਖੋ। ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੰਮ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਲਗਾਓ।
* ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਓ।
* ਜਦੋਂ ਮਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਕੱਲਾਪਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਓ।
* ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਹੋਵੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਫੋਟੋ ਐਲਬਮ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਕਿ ਮਨ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੌੜ ਜਾਵੇ।
* ਜੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹੋ।
* ਆਪਣਾ ਇਕੱਲਾਪਣ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਤ ਜਾਵੇਗਾ।
* ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਘੁੱਟਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਟਹਿਲਣ ਜਾਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਆਓ।
* ਇਕੱਲੇਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।

ਚਾਹੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟੀ, ਹਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਣਾਅ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਫਰਜ਼ੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ । ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤ, ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਬੌਸ ਬਣਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਵੇ ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ-

- ਕਦੇ ਵੀ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਅਤੇ ਫੈਂਸੀ ਜੁੱਤੀ ਪਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਨਾ ਜਾਓ ।
- ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਸਮੀ ਆਫਿਸਵਿਅਰ ਵਿਚ ਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਲਈ ਜਾਓ ।
- ਰਿਜ਼ਿਊਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਇਕ ਵਿਵਸਥਿਤ ਲੜੀ ਵਿਚ ਫੋਲਡਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ ।
- ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੁਹਾਡੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊਅਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ । ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਅਣਕਿਆਸੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿਓ । ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਫਾਇਦੇ ਵਿਚ ਰਹੋਗੇ । ...ਅਤੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿਓ । ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚੋ । ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਜੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਗ਼ਲਤ-ਮਲਤ ਬੋਲੋਗੇ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਇਕ ਗ਼ਲਤ ਅਕਸ ਵੀ ਬਣੇਗਾ । ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ । ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋ, ਬੇਝਿਜਕ ਕਹਿ ਦਿਓ-'ਸੌਰੀ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ।'

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਸਵਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੇ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਰੱਖੋ । ਏਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਮੰਗੋ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਣ ਦਾ ਅੱਗੇ ਇਰਾਦਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦੇਵੇ । ਜੇਕਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸਮਾਪਤ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਮੋਟੀ ਅਵਾਸਤਵਿਕ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਤੁਹਾਡਾ ਬਣਿਆ-ਬਣਾਇਆ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚੋ । ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਮਵਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜਵਾਬ ਦਿਉ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਜੋ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਤਨਖਾਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗੀ ।

-ਕੀਰਤੀ ਸ਼ੇਖਰ

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

GROOM WANTED

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 5 ਇੰਚ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੀ ਜੌਬ, ਵੈਸ਼ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵੈਸ਼ਨੂੰ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੜਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 778-861-3162 ਅਤੇ 604-593-7978 RS 26-07

....

Jat Sikh Groom wanted for beautiful, 31 year old 5ft 3" Girl Canadian Citizen, Bachleor of Law (India) Master in HR Management (Vancouver), Working as a Conveyancer. Ideal candidate must be Jat Sikh, either a Permanent Resident or a Citizen, well educated. For more information, please call Harmit Virk at 604-537-5806 BH 12-05

....

Family Oriented Canadian Born Jatt Sikh Girl, living in Greater Vancouver, age 31 years, height 5 feet 2 inches, holding 2 university degrees, looking for a hard working, educated, Canadian Born or raised in Canada boy. Contact : 604-657-6533 RS 23-03

....

Jat Sikh Gill family seeks a suitable match for their daughter, Canadian born, 34 yrs. old, 5'6" tall, Degree in Law, working with law firm, beautiful, family oriented. The boy should be born or raised in Canada, professionally educated and employed, well settled and form Jat Sikh family. Call : 1-604-832-7232 or 1-604-615-8088 RS 23-03

NOW HIRING

Painter, Construction Job

Position:
- » 2-year term employment
- » Wage: $30/hour
- » Surrey, BC Job Locations

Requirements:
- » 1-year painting experience
- » Must speak English
- » No minimum education required

Job Responsibilities (But not limited to):
- » Prep surfaces: clean, scrape, sand, and fill holes.
- » Apply paint with brushes, rollers, or sprayers for a quality finish.
- » Inspect work to meet quality standards.

Carpenter, Construction Job

Position:
- » 2-year term employment
- » Wage: $30/hour
- » Surrey, BC Job Locations

Requirements:
- » 1-year Carpentry experience
- » Must speak English
- » No minimum education required

Job Responsibilities (But not limited to):
- » Measure, cut, and shape materials.
- » Assemble, install, or repair structures.
- » Read blueprints for construction.

» Apply Now! «

Email Resume to setforfuture@gmail.com

Join Natt Star Homes Ltd.
9328 127 Street, Surrey, BC

BRIDE WANTED

ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ ਸ਼ਰਮਾ ਲੜਕਾ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇੰਮੀਗਰਾਂਟ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ । ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 604-825-4512 ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। BH 30-08

....

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜੰਮਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਲੜਕਾ ਜੋ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ, ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਪੀ.ਆਰ. ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲਾ, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬਿਜ਼ਨਸ, ਮਾਸਟਰ ਇਨ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲੜਕੇ (Short Time Divorce) ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : +1 (236) 332-6769

AP 12-03

....

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ, ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 33 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ 3 ਇੰਚ, ਵਕੀਲ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ-ਸੁਨੱਖੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੋਹਣੀ ਪੜੀ-ਲਿਖੀ, ਕਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪੰਰਕ ਕਰੋ 604-936-3063 AP 01-08

....

ਸਿੱਖ ਟਾਂਕ-ਕਸ਼ਤਰੀ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ, ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਮੰਗਲੀਕ ਰਹਿਤ ਲਈ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 98553-02896

....

ਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਟੈਪਰੇਰੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹੋਲਡਰ ਜਾਂ ਇਮੀਗਰਾਂਟ, ਯੋਗ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 778-321-0986 RS 01-08

....

ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ, ਉਮਰ 37 ਸਾਲ ਅਣ ਵਿਆਹਿਆ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਮਾਈਕਰੋਸਾਫ਼ਟ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 604-368-3600 AP 29-12

....

Professionally Qualified, 29 years, Handsome, 5 ft 11" Rajput Canadian PR Boy settled in BC belonging to upper middle class family seeks suitable match preferably from British Columbia. Upper caste no bar. Contact +1 (236) 500-0059 RS 23-03

....

Looking for PR or Citizen Girl, 34 years, Education- B.Com, LLB.Height - 5'8" Divorced Profession- Own Business and Lawyer. From - Malerkotla. PunjabIn Canada on Visitor visa. Living with real brother, Real Brother is citizen of Canada. Phone - 604 961 7672 RS 30-08

BRIDE WANTED

Jat Sikh Gill family seeks a suitable match for their son, 29 yrs. old, 5'11" tall, Canadian born, well settled, Architect and doing Real estate business, handsome, family oriented. The girl should be Canadian citizen/PR, professionally educated. Call – 1-604-832-7232 or 1-604-615-8088 AP 16-08

....

Sikh Ramgarhia well settled family in canada looking for a suitable match for their 32 year old son, doing business in ontario and winnipeg. Canadian citizen,5-10, Active in real estate and financing business. Call at 204-510-7658 or 437-881-7282. AP 22-08

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤ

ਫੇਸਬੁੱਕ ਕਾਲਮ ਤੋਂ

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਵਲੋਂ : ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਹਨਤੀ, ਹਿੰਮਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰੇ ਸਹੇੜਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰੋਲੀ ਗਈ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਲੁਟਾ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਧਰੋਂ ਆਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪੈਰ ਲਗਦਿਆਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਖੇਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ, ਨਵੇਂ ਬੀਜ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉਤੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਖਮਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਆਈ ਪਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੇ ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਟਰੈਕਟਰ ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੋ ਫ਼ਸਲੀ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਮੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਲੁਆਈ ਅਤੇ ਵਾਢੀ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਟੱਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਇਹ ਲੋਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਹੀ ਪਕਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਲੁਹਾਰਾ, ਤਰਖਾਣ, ਪਲੰਬਰ, ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀ ਆਦਿ ਕੰਮ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਲਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਭੇਜਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਬੋਲਣੀ ਸਖਤ ਮਨ੍ਹਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਸਮੋ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਨਾਂ, ਫਰਨੀਚਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗਏ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਘਰ ਪੱਕੇ ਹੋ ਗਏ, ਬਿਜਲੀ ਆ ਗਈ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਰਸਮੋ-ਰਿਵਾਜ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਬਦਲਿਆ ਇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਆਪਮੁਹਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤ, ਸੰਤੋਖ, ਭਾਈਚਾਰਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੁਣ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੇਤੀ, ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਸਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੁੜ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵਿਕਸਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸਾਡੇ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪੋਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ। ਆਪਣਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਸੈਂਕੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ, ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਤੇ ਉਚੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟੱਪ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਠੀਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਖੋ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲੱਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟਿਆ, ਮੁੜ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਸ਼ੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਹਿ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਉਸੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਅਸੂਲਾਂ- ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੋਈ। ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਬਣਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਦਿਆ ਵਿਉਪਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ’ਚ ਆਈਲੈਟਸ (ਆਇਲਸ) ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਬੱਚੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਲੀਆਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਕੇਵਲ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਕਾਮੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਿੱਥੇ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁੱਤ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਵੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਲੱਸੀ ਪੀਣ ਤੇ ਮੱਖਣ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾਰੂ ਦੀ ਝਾਕ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਧ, ਮੱਖਣ ਤੇ ਘਿਓ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਜੁਆਨ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਹੁਣ ਉਹ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਨਾ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤਿਆਂ ਅਮੀਰ ਬਣ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

Important Contacts

EMERGENCY

Fire | Police | Ambulance
911

Occupational First Aid
(Vancouver Campus)
604-822-4444

UBC Hospital Urgent Care
(8:00 a.m. – 10:00 p.m.)
604-822-7662

Poison Control Centre
604-682-5050

Campus Security
604-822-2222

NON-EMERGENCY

Access & Diversity
604-822-5844

Ambulance (E-Comm)
604-872-5151

AMS Sexual Assault Support Centre
604-827-5180

Building Operations Call Centre
604-822-2173

Employee & Family Assistance Plan
1-800-387-4765

Counselling Services (Students)
604-822-3811

Equity & Inclusion Office
604-822-6353

Fire Department (Fire Prevention)
311

Office of the Ombudsperson for Students
604-822-6149

RCMP – University Detachment
604-224-1322

Safety & Risk Services
604-822-2029

Student Health Services
604-822-7011

SIKH GURDWARAS

Khalsa Diwan Society, New Westminster, BC
604-759-2691

Khalsa Diwan Society, Vancouver
(604) 568-9500, (604) 324-2010

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara
604-590-3232

Gurdwara Sahib Brookside
604-502-0602

Gurdwara Kalgidhar Darbar
604-504-5530

BC Khalsa Darbar Society
604-325-2290

Guru Nanak Sikh Gurdwara
604-598-1300

Akali Singh Sikh Society
604-254-3572

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS

YOU WILL SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon
gurpreet@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Christine Dear
christine@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford
michelle@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu
Jaskaran@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Erin McNab
erin@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਧਿਆ ਵੱਡਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਬਣਿਆ ਸਿਰਦਰਦੀ

ਸਾਲ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੁਟਕਲਿਆਂ, ਟਿੱਚਰਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਚਾਲੂ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ-ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਲਈ 19-20 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੀ. ਐਸ. ਟੀ. ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਿਫ਼ੰਡ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸੈਂਕੜੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਟਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਙ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵੀ ਨਾ-ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਫ਼ੰਡਾਂ ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਾਧਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਫ਼ੰਡਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾ ਰਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਮਗਰਲੇ 2-3 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਣ-

ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਵਿਚਲੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਵੀ ਠੱਪ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਬੇਚੈਨੀ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਮੌਨਸੂਨ ਰੁੱਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ।

ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਕਰਜ਼ਾ ਹੱਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਏਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ 'ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ । ਜੇਕਰ ਇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ । ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਹੱਦ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਮਟ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਲਈ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਚੰਗੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਚੋਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ 300 ਬਿਜਲੀ ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਅਗਸਤ 2024 ਦੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ 1500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਅੰਕੜਾ 3600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਗਰਲੇ ਸਾਲ 2600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਟੇਟ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਇਸ ਮਹੀਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਲੇਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ।ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 7 ਕਿੱਲੋਵਾਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ 3 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ-ਪੈਟਰੋਲ 'ਤੇ ਵੈਟ ਵਧਾ ਕੇ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ 2500 ਤੋਂ 2600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਰਨ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤ ਬੱਸ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਬੱਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ 400 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ।ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰਚਿਆਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੁਟਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ, ਕੋਠੀਆਂ ਤੇ ਸਾਧਨ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਲਾ ਫੈਲਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਬਟਾਲੀਅਨ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ । ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਸ਼ੋਸ਼ੇਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਫਿਤਰਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲੇਗਾ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ।

ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ 4-5 ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੰਗਲੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਛੇਵਾਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਤਾਂ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਗਲ ਟੱਲੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ।ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਇਕ ਚੰਗੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਙ।ਉਹ ਵੀ ਕਿਥੋਂ ਆਵੇਗਾ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਤਾਂ ਵਾੜ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਸਾਲ 1952 ਵਿਚ ਕਰੀਬ 78.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਲ 1964 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਦਾ ਦੌਰ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 38 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪਿਆ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿਚ 6772 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਸਾਲ 2007-08 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ 55,982 ਕਰੋੜ, 2017-18 ਵਿਚ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਵਧ ਕੇ 1.82 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਆਪ' ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ 2.82 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਸਵਾ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਬੀਤੇ ਹਫਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦਾ ਅਕਸ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਪੂਰੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਚੋਣ ਹੋਰ ਵੀ ਗੜਬੜ ਵਾਲੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟਸ ਕਾਰਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੋਣ ਹੁਣ "ਸਵਿੰਗ ਰਾਜਾਂ" 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਟਕਰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਿੰਗ ਸਟੇਟ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇਗਾ।

ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਡਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ) ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੀਮ ਚੋਣ ਲੜਨ ਅਤੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ । ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੁੱਸ ਕਰਨ ਲਈਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟੀਆ ਚਾਲਾਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ । ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਦੌੜ ਤੋਂ ਹਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਇਹੀ ਗਲਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਟਰੰਪ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿਤੇ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਗੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ,ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ।ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮ ਮਾਪਦੰਡ ਟੁਟ ਗਏ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਕਾਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਪਤਾ ਨਹੀਂ - ਕੀ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਹੈ?"

ਟਰੰਪ ਦਾ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 28 ਅਗਸਤ ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਟਰੁਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਅਤੇ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਨਾਲ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ,। ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਘੋਰ ਲਿੰਗੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੋਸਟ ਕਰਕੇ ਇਸ ਘਟੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ 'ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਸ਼ਲੀਲ ਅਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗਕ ਨੈਰੇਟਿਵ ਦਾ ਇੱਕ ਔਨਲਾਈਨ ਵਿਸਫੋਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਝੂਠੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਵਿਲੀ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕਈ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਲਗਾਏ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਫਾਈਨਾਂਸਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧੀ ਜੈਫਰੀ ਐਪਸਟੀਨ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਘੜੇ ਗਏ।

ਹੋਰ ਨਸਲਵਾਦੀ ਪੋਸਟਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਚੋਣਾਵ ਲੜਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿਤਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਸਲੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ "ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ " ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਘਟੀਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਖਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਅਮਰੀਕਨ ਸਨਲਾਈਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਨੀਨਾ ਜੈਨਕੋਵਿਚ, ਦੁਆਰਾ 2020 ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 13 ਮਹਿਲਾ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਲਿੰਗਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ" ਦੇ 336,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 78 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ.ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦਾ ਅਕਸ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਪੂਰੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਓਪੀਨੀਅਨ ਪੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਕਾਫ਼ੀ ਪਛੜ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਪਾੜਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਮੁੱਖ ਸਵਿੰਗ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੀਮ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਣੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਟੀਮ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੈ।ਟਵਿਟਰ ਜੰਗ ਦੀ ਖ਼ੂਬ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਤੋਂ ਹਾਰ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲਗਾਮ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਲੌਕ ਕਿਊਬੈਕ ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ...

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਨੇ ਪੋਲੀਐਵ ਨੂੰ "ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੀਡਰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਲੀਐਵ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੇ ਪੋਲੀਐਵ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਝੂਠਾ' ਅਤੇ 'ਧੋਖੇਬਾਜ਼' ਕਹਿ ਕੇ ਸਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ।

ਜਗਮੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡੇਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਪੋਲੀਐਵ ਜੇਤੂ ਹੋਏ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨਗੇ : ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਪੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਅਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਜਿੱਤ ਗਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਲੀਐਵ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਆਈਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੂਡੋ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਰਥਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕੈਪਿਟਲਿਸਟ ਲਾਲਚ ਵੱਲ ਝੁਕਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿੱਥੇ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚਣ ਲਈ ਟ੍ਰਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

4ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਪੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਅਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਜਿੱਤ ਗਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਲੀਐਵ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਆਈਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਡੋ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰਡੋ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਰਥਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕੈਪਿਟਲਿਸਟ ਲਾਲਚ ਵੱਲ ਝੁਕਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿੱਥੇ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚਣ ਲਈ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ...

ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਲ 2005 ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਗਰੂਪ ਬਰਾੜ ਸਰੀ ਫਲੀਟਵੁੱਡ ਤੋਂ ਮੁੜ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਲ ਗਰੇਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਮਲੂਪਸ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਬਦੇਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਲੋਨਾ ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ; ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਵਰਨਨ ਲੁੰਬੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਲਤੇਜ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਰੀ ਸਰਪੰਟੀਨ ਰਿਵਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਰਿਚਮੰਡ ਕਵੀਨਜ਼ਬੋਰਾ ਤੋਂ, ਐਨੀ ਕੰਗ ਬਰਨਬੀ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ, ਰੀਹਾ ਅਰੋੜਾ ਬਰਨਬੀ ਈਸਟ ਤੋਂ, ਨੀਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਹੈਸਟਿੰਗਜ਼ ਤੋਂ, ਸੁਨੀਤਾ ਧੀਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਾਂਗਾਰਾ ਤੋਂ, ਰਵੀ ਪਾਰਮਰ ਲੈਂਗਫੋਰਡ ਹਾਈਲੈਂਡ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਜਿਨੀ ਸਿਮਜ਼ ਸਰੀ ਪੈਰਾਨੋਮਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਹਨ।

ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰਮਨ ਭੰਗੂ ਲੈਂਗਲੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ ਸਰੀ ਫਲੀਟਵੁੱਡ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਰੀ ਗਿਲਡਫੋਰਡ ਤੋਂ ਹੋਨਵੀਰ ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸਰੀ ਨਿਊਟਨ ਤੋਂ ਤੇਗਜੋਤ ਬਲ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਹਨ।

ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ ਸਰੀ ਗਿਲਡਫੋਰਡ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਵਨਪਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਮ੍ਰਿਤ ਬਿਰਿੰਗ, ਅਤੇ ਦਪਿੰਦਰ ਸਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਹੈਰੀ ਬੈਂਸ ਬੀ.ਸੀ. ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੈਬਿਨੇਟ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਫ਼ੈਡਰਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ

ਔਟਵਾ : ਫ਼ੈਡਰਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਪਾਬਲੋ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਕਿਊਬੈਕ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੈਬਿਨੇਟ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਬਤੌਰ ਸੁਤੰਤਰ ਐਮਪੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਾਬਲੋ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਿਊਬੈਕ ਲੈਫ਼ਟੀਨੈਂਟ ਵੀ ਸਨ।

ਕਿਊਬੈਕ ਵਿਚ 2022 ਦੀਆਂ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੌਮਿਨਿਕ ਐਂਗਲੇਡ ਨੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਊਬੈਕ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲੀਡਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 15% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਵੋਟ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਾਰ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਲਿਬਰਲ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰਕ ਟੈਂਗੁਏ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਲੀਡਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣਾ, ਸ਼ੇਰਬਰੂਕ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਾ, 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਊਬਿਕ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੂਥ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ੈਡਰਲ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਤਜ਼ੁਰਬਾ ਲਿਬਰਲ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਟ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੂਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਸੂਬਾਈ ਲਿਬਰਲਾਂ ਲਈ ਤਾਜ਼ਗੀ ਲਿਆਉਣਗੇ।

ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਸਾਬਕਾ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਮੇਅਰ ਡੈਨਿਸ ਕੋਡੈਰੇ ਅਤੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਫ੍ਰੈਂਡਰਿਕ ਬਿਊਸੈਮਿਨ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਕਿਊਬੈਕ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਔਫ਼ ਚੈਂਬਰ ਔਫ਼ ਕੌਮਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਚਾਰਲਜ਼ ਮਿਲਿਆਰਡ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਮਾਰਕ ਬੈਲੈਂਜਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਐਲਾਨ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 2025 ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਿਊਬੈਕ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਕਿਊਬੈਕ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫ਼ੈਡਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਮਿਨਿਸਟਰ ਯੌਂ ਈਵ ਡਿਉਕਲਿ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖ਼ਾਲੀਪਣ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਣਗੇ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੱਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਾਡਰ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੇ ਵਰਨਰ ਐਂਟਵਾਇਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਕੋਲ ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਣੀ ਹੈ," "ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਉਥੇ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ? ਪਰ ਸੱਚਮੁੱਚ, ਵਪਾਰਕ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਮਾਡਲ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਐਂਟਵਾਇਲਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਠੇਕਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਲੰਬੀਆ ਰਿਵਰ ਟ੍ਰੀਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

"ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਹੜੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ,"

"ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਡੈਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਲੰਬੀਆ ਰਿਵਰ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਓਰੇਗਨ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਟ੍ਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਬੀ.ਸੀ. ਪਾਈਪ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲ ਮੋੜ ਦੇਵੇ ਤਾਂ "ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਐਂਟਵਾਇਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਵਧੀਆ ਹੈ ਪਰ "ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਦੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਅਧਿਆਇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

Sabzi Mandi Supermarket
Serving our Community since 2003
NEW LOCATION IN KELOWNA OPENING SOON!!!
HOT PRICE
AMBROSIA APPLES
ਐਮਬਰੋਜ਼ਾ ਸੇਬ
88¢ /lb
HOT PRICE
FRESH CILANTRO
ਧਨੀਆਂ
Bunch
2 for 99¢
HOT PRICE
BC HOT CHILI
ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ
1.99 /lb
HOT PRICE
INDIAN EGGPLANT
ਦੇਸੀ ਵਤਾਊਂ
1.39 /lb
US#1 WALNUT HALVES
ਅਖਰੋਟ
6.99 /lb
UNBEATABLE DEAL
HEER MULTIGRAIN ATTA
ਹੀਰ ਮੱਲਟੀਗਰੇਨ ਆਟਾ
10lb
8.99 ea
INDIAN KARELA
ਦੇਸੀ ਕਰੇਲੇ
1.99 /lb
AMBAY CORN FLOUR
ਅੰਬੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ
4lb
3.99 ea
SEEDLESS WATERMELON
ਮਤੀਰਾ
79¢ /lb
HAPPY DAIRY PANEER
ਹੈਪੀ ਡੈਰੀ ਪਨੀਰ
300g
4.49 ea
SABZI MANDI BASMATI RICE
ਸੱਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ
10lb
14.99 ea
TATA SALT
ਟਾਟਾ ਲੂਣ
1kg
1.99 ea
GITS READY-TO-EAT
ਗਿਟਸ ਰੈਡੀ-ਟੂ-ਈਟ
300g
2 for $6
BC GALA APPLES
ਬੀ ਸੀ ਗੈਲਾ ਸੇਬ
99¢ /lb
PUNJABI MOTI SUGAR
ਪੰਜਾਬੀ ਖੰਡ
8lb
7.99 ea
INDIAN ROOH AFZA
ਰੂਹ ਅਫਜ਼ਾ
750ml
3.99 ea
MERI CHAI TEA
ਮੇਰੀ ਚਾਹ
216's
5.99 ea
ROSHNI BASMATI RICE
ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ
8lb
8.99 ea
PETHA KADDU
ਪੇਠਾ ਕੱਦੂ
88¢ /lb
ALMOND OIL
ਬਦਾਮ ਤੇਲ
1L
12.99 ea
AASHIRVAAD ATTA
ਆਸ਼ਿਰਵਾਦ ਆਟਾ
20lb
14.99 ea
COLORED PEPPERS
ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚਾਂ
Excludes Green Bell Peppers
1.49 /lb
US #1 POTATOES
ਆਲੂ
10lb
3.99 ea
PEELED GARLIC
ਲਸਣ
5lb Jar
11.99 ea
PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!
Western Union
Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400
ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ
ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
SALES DATES: Fri. September 20, 2024 - Wed. September 25, 2024
American Express accepted at three locations.
STORES OPEN 7 DAYS A WEEK
Visit one of our great locations so we can serve you today!
NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey 604-590-2400
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey 778-565-7880
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey 604-581-2400
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey 604-598-8006
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford 604-864-9193
BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby 604-553-6603
RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond 604-285-2400
NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey 778-565-1266
LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley 604-427-3912
ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford 604-744-2077
You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com